

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

उदकशान्ति मन्त्रपाठः

(without Anushangam)

Version Notes:

1. This is now the current Version 4.1 dated December 31, 2020.

2. This replaces the earlier version 4.0 dated November 30, 2019

3. In this Version, the Source references of various Mantras have been indicated

TS	-	Taittiriya Samhita
TB	-	Taittiriya Brahamanam
TA	-	Taittiriya Aranyakam
EAK	-	Ekaagni Kaandam
RV	-	Rig Veda Samhita

4. Corrections found and reported till 31st December 2020 have been incorporated.

5. Convention improvements in Nasal, representation of Svarabhakti and sound extensions have been incorporated

6. Some Paragraph numbering has been changed to match with Mantra Source Reference.

7. This version is specially compiled **without anushangam** at the request of Veda learning groups.

Contents

1 उदकशान्ति	5
1.1 वेदारंभे सर्वसाधारण्येन जप्याः मन्त्राः	5
1.2 वेदाधया	6
1.3 रक्षोघ्नं	6
1.4 इन्द्र सूक्तं	9
1.5 ये देवाः	12
1.6 आयुष्कामेष्टि मन्त्राः	12
1.7 अंहोमुच मन्त्राः	13
1.8 शास्तृ सूक्तं (आप्यं)	13
1.9 राष्ट्रभृतं	14
1.10 सर्प सूक्तं	16
1.11 पंचचोडाः	16
1.12 अप्रतिरथः	17
1.13 चमकं तृतीय अनुवाकः	20
1.14 विहव्यम्	20
1.15 मृगारः	22
1.16 सर्पाहुती मन्त्राः	25
1.17 गन्धर्वाहुतीः	26
1.18 अज्यानि मन्त्राः	26
1.19 अथर्वशीर्षं	28
1.20 प्रत्यंगिरसः	29
1.21 अन्न सूक्तं	34
1.22 वाख् सूक्तं	35
1.23 श्रद्धा सूक्तं	36
1.24 ब्रह्म सूक्तं	37
1.25 गो सूक्तं	38
1.26 सूर्या चन्द्रमसा सूक्तं	39
1.27 नासदासीय सूक्तं	40

1.28	भाग्य सूक्तं	42
1.29	नक्षत्र सूक्तं(वाक्यं)	43
1.30	नक्षत्र उपहोम मन्त्राः	55
1.31	वरुण सूक्तं	64
1.32	पवमान सूक्तं	65
1.33	नक्षत्र सूक्तं (नक्षत्र जप मन्त्राः)	69

=====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

1 उदकशान्ति

1.1 वेदारंभे सर्वसाधारण्येन जप्याः मन्त्राः

ओं भूः तथ्स॑वि॒तुर् व॑रै॒ण्यं । ओं भुवः॑ भ॒र्गो दे॒वस्य॑ धीमहि ।

ओ३ सुवः॑ धि॒यो यो॑नः प्रचो॒दया॑त् ।

ओं भूः तथ्स॑वि॒तुर् व॑रै॒ण्यं । भ॒र्गो दे॒वस्य॑ धीमहि ।

ओं भुवः॑ धि॒यो यो॑नः प्रचो॒दया॑त् ।

ओ३ सुवः॑ तथ्स॑वि॒तुर् व॑रै॒ण्यं भ॒र्गो दे॒वस्य॑ धीमहि ।

धि॒यो यो॑नः प्रचो॒दया॑त् ।

ओं शान्तिः॑ शान्तिः॑ शान्तिः॑ ।

1.2 वेदाधया

अ॒ग्निमी॑ळे पु॒रोहि॑तं य॒ज्ञस्य॑ दे॒वमृ॑त्विजं॑ । हो॒तारं॑ रत्न॒ धात॑मं ।

इ॒षे त्वो॑र्जे॒त्वा वा॑यव॒स्स्थो पा॑यव॒स्थ दे॒वो व॑स्सवि॒ता प्रा॑र्पयतु
श्रेष्ठ॑तमाय॒ कर्म॑णे ।

अ॒ग्न आ॑याहि॒ वीत॑ये गृ॒णानो॑ ह॒व्यदा॑तये । नि॒होता॑ स॒त्सि ब॒र्हिषि॑ ।

श॒न्नो दे॒वीर॒भिष्ट॑य॒ आपो॑ भवन्तु पी॒तये॑ ।

शं यो॑र॒भिस्र॑वन्तु नः ॥ 1 (1)

1.3 रक्षोघ्नं

TS 1.2.14.1 to TS 1.2.14.7 for Para 1 to 8

कृ॒णुष्व॑ पा॒जः प्र॑सि॒तिन्न॑ पृ॒थ्वीं या॑हि रा॒जेवा॑मवाꣳ इ॒भेन॑ ।

वृ॒ष्वीम॑नु प्र॒सितिं॑ दू॒णानो॑ऽस्ताऽसि वि॒द्ध्य र॒क्षस॑ स्त॒पिष्ठैः॑ ।

तव॑ भ्र॒मास॑ आ॒शुया॑ पत॑न्त्यनु स्पृ॒श धृ॑षता शो॒शुचा॑नः ।

तपूꣳष्य॑ग्ने जु॒ह्वा प॑त॒ंगान॑स॒न्दितो॑ वि॒सृज॑ वि॒ष्वगु॑ल्काः ।

प्र॒ति स्प॑शो वि॒ सृ॒ज तू॑र्णित॒मो भ॑वा पा॒युर्वि॒शो अ॒स्या अ॑द॒ब्धः ॥ 2

यो नो॑ दू॒रे अ॒घश॑ꣳसो यो अ॒न्त्य॑ग्ने मा॒क्रिष्टे॑ व्य॒थिरा॑ द॒धर्षी॑त् ।

उ॒दग्ने॑ तिष्ठ प्र॒त्यात॑नुष्व॒न्यमि॑त्राꣳ ओष॑तात्ति॒ग्महे॑ते ।

यो नो॑ अ॒रातिꣳ स॒मिधा॑न च॒क्रे नी॒चा तं॑ ध॒क्ष्यत॑सन्न शु॒ष्कं॑ ।

ऊ॒र्ध्वो भ॒व प्र॒ति वि॒द्ध्य॒ाद्ध्य॒स्मदा॒विष्कृ॑णुष्व दै॒व्या॑न्यग्ने ।
अ॒व स्थि॒रा त॒नुहि या॒तुजू॑नां जा॒मिम॑जा॒मिं प्र मृ॑णीहि श॒त्रून् ॥ 3

स ते॑ जा॒नाति॑ सु॒मतिं॑ य॒विष्ठ॑ य ई॒वते॑ ब्र॒ह्मणे॑ गा॒तुमै॑रत् ।
विश्वा॑न्यस्मै सु॒दिना॑नि रा॒यो द्यु॒म्नान्य॑र्यो वि दुरो॑ अ॒भिद्यौ॑त् ।
से॒दग्ने॑ अस्तु सु॒भग॑ स्सु॒दानु॑र् यस्त्वा नित्ये॑न ह॒विषा॑ य उ॒क्थैः ।
पि॒प्री॑षति स्व आ॒युषि॑ दुरो॒णे विश्वे॑दस्मै सु॒दिना॑ साऽसदि॒ष्टिः ।
अ॒र्चामि॑ ते सु॒मतिं॑ घोष्य॒र्वाख् सन्ते॑ वा॒वाता॑ ज॒रता॑-मि॒यंगीः ॥ 4

स्वश्वा॑स्त्वा सु॒रथा॑ म॒र्जये॑-मा॒स्मे क्ष॒त्राणि॑ धा॒रये॑रनु द्यून् ।
इ॒ह त्वा भू॑र्या च॒रे दु॒प॒त्मन् दो॒षाव॑स्तर दी॒दिवा॑ऽस-म॒नुद्यू॑न् ।
क्री॒डन्त॑स्त्वा सु॒मन॑स स्स॒पेमा॑भि द्यु॒म्ना त॑स्थि॒वाऽसो॑ ज॒नानां॑ ।
यस्त्वा स्व॑श्च स्सु॒हिर॑ण्यो अ॒ग्न उप॑याति वसु॒मता॑ रथे॒न ।
तस्य॑ त्रा॒ता भ॑वसि तस्य स॒खा यस्त॑ आ॒तिथ्य॑-मा॒नुष॑ग् जु॒जोष॑त् ॥ 5

म॒हो रु॑जामि ब॒न्धुता॑ वचो॒भिस्त॑न्मा पि॒तुर्गो॑त॒माद॑न्वियाय ।
त्व॒न्नो अ॒स्य व॑चस-श्चि॒किद्धि॑ हो॒तर्य॑विष्ठ सु॒क्रतो॑ द॒मूनाः॑ ।
अ॒स्वप्न॑ज स्त॒रण॑य स्सु॒शेवा॑ अ॒तन्द्रा॑सोऽवृ॒का अ॑श्रमि॒ष्टाः ।

ते पा॒यवः॑ स॒द्ध्रिय॑ञ्चो नि॒षद्या॑ग्ने तव नः पा॒न्त्वमू॑र ।
 ये पा॒यवो॑ मा॒मते॑यं ते अ॒ग्ने प॑श्यन्तो अ॒न्धं दु॑रि॒ताद॑रक्षन् ।
 र॒क्ष ता॑न्त् सु॒कृतो॑ वि॒श्ववे॑दा दि॒प्सन्त॑ इद्-रि॒पवो॑ ना ह दे॒भुः ॥ 6

त्वया॑ वय॑ꣳ स॒धन्य॑स्त्वो॒ता स्तव॑ प्र॒णीत्य॑श्याम वा॒जान् ।
 उ॒भाश॑ꣳ सा सू॒दय॑ सत्यता तेऽनु॒ष्टुया॑ कृ॒णुह्य॑हयाण ।
 अया॑ ते अ॒ग्ने स॒मिधा॑ वि॒धेम॑ प्र॒तिस्तो॑मꣳ श॒स्यमा॑नं गृ॒भाय॑ ।
 द॒हाश॑सो र॒क्षसः॑ पा॒ह्यस्मा॑न् दु॒हो नि॒दो मि॒त्रम॑हो अ॒वद्या॑त् ।
 र॒क्षो॒हणं॑ वा॒जिन॑-मा॒जिघ॑र्मि मि॒त्रं प्र॑थिष्ठ-मु॒पया॑मि श॒र्म ।
 शि॒शानो॑ अ॒ग्निः क्र॑तुभि॒स्समि॑द्ध-स्स॒नो दि॒वा स रि॑षः
 पा॒तु नक्तं॑ ॥ 7

वि ज्यो॑तिषा बृ॒हता॑ भा॒त्यग्नि॑राविर् वि॒श्वानि॑ कृ॒णुते॑ म॒हित्वा॑ ।
 प्रा॒दे॒वीर्मा॑या स्स॒हते॑ दु॒रेवा॑ शि॒शी॑ते शृ॒ङ्गे र॑क्ष॒से वि॒निक्षे॑ ।
 उ॒त स्वा॑ना॒सो दि॒वि ष॑न्त्व॒ग्ने स्ति॒ग्मायु॑धा र॒क्षसे॑ ह॒न्तवा॑ उ ॥ 8 (2)

1.4 इन्द्र सूक्तं

TS 1.6.12.1 to TS 1.6.12.6, for para 9 to 14

इन्द्रं॑ वो॒ विश्व॑तस्परि॒ हवाम॑हे जने॒भ्यः॑ । अ॒स्माक॑मस्तु॒ के॒वलः॑ ।
इन्द्रं॑ नरो॒ नेम॑धिता॒ हवन्ते॑ यत्पार्या॒ युन॑जते॒ धिय॑स्ताः ।
शूरो॒ नृषा॑ता॒ शव॑सश्चका॒ न आ॑ गोमति॒ व्रजे॑ भजा॒ त्वन्नः॑ ।
इन्द्रि॑याणि॒ शत॑क्रतो॒ या ते॑ जने॒षु प॒ञ्चसु॑ । इन्द्र॑ तानि॒ त आ॑ वृ॒णे ।
अनु॑ते दा॒यि मह॑ इन्द्रि॒याय॑ स॒न्ना ते॒ विश्व॑मनु॒ वृत्र॑हत्ये ॥ 9

अनु॑ क्षत्र॒मनु॒ सहो॑ यज॒त्रेन्द्र॑ दे॒वेभि॑रनु॒ ते नृ॑षह्ये ।
आ यस्मि॑न्त् स॒प्तवा॑सवा॒ स्तिष्ठ॑न्ति॒ स्वारु॑हो॒ यथा॑ ।
ऋषि॑र् ह दी॒र्घश्रु॑त्तम॒ इन्द्र॑स्य॒ घर्मो॑ अति॒थिः॑ ।
आमा॑सु॒ पक्व॑मैरय॒ आ सूर्य॑ꣳ रो॒हयो॑ दि॒वि ।
घर्म॑न्न॒ साम॑न्तप॒ता सु॑वृ॒क्तिभि॑र् जुष्टं॒ गिर्व॑णसे॒ गिरः॑ ।
इन्द्र॑मिद् गा॒थिनो॑ बृ॒हदिन्द्र॑-म॒र्केभि॑-र॒र्किणः॑ ।
इन्द्रं॑ वा॒णीर॑नूषत ॥ 10

गाय॑न्ति॒ त्वा गाय॑त्रिणो॒ ऽर्च॑त्यर्क-म॒र्किणः॑ ।
ब्र॒ह्माण॑स्त्वा॒ शत॑क्रत॒वुद् वꣳ श॑मिव॒ येमि॑रे ।

अ॒हो॒मु॒चे॒ प्र॒ भ॒रे॒मा॒ म॒नी॒षा॒ मो॒षि॒ष्ठ॒दा॒व्.ने॒ सु॒म॒तिं॑ गृ॒णा॒नाः॑ ।
 इ॒द॒मिन्द्र॑ प्र॒ति ह॒व्यं॑ गृ॒भा॒य स॒त्या स्स॒न्तु य॒ज॒मा॒न॒स्य॑ का॒माः॑ ।
 वि॒वेष॑यन्मा॒ धि॒षणा॑ ज॒जान॑ स्त॒वै पु॒रा पा॒र्या॒दिन्द्र॑-म॒हः॑ ।
 अ॒ह॒सो यत्र॑ पी॒पर॒द्-य॒था नो॒ ना॒वे॒व या॒न्त॒मु॒भये॑ ह॒वन्ते॑ ॥ 11

प्र॒ स॒म्राजं॑ प्रथ॒म-म॒ध्व॒राणा॑-म॒हो॒मु॒चं वृ॒षभं॑ य॒ज्ञि॒या॒नां॑ ।
 अ॒पा॒न्न॒पा॒त॒म॒श्वि॒ना ह॒यन्त॑-म॒स्मि॒न्न॒र इन्द्रि॑यं ध॒त्त॒मो॒जः॑ ।
 वि॒ न इन्द्र॑ मृ॒धो ज॒हि नी॒चा य॒च्छ पृ॒त॒न्य॒तः॑ ।
 अ॒ध॒स्प॒दं त॒मीं कृ॒धि यो अ॒स्मा॒ अभि॑दा॒स॒ति॑ ।
 इन्द्र॑क्ष॒त्र॒म॒भि वा॒म॒मो॒जो ऽजा॑य॒था वृ॒षभ॑ च॒र्ष॒णी॒नां॑ ।
 अ॒पा॒नु॒दो ज॒न-म॒मि॒त्र॒य॒न्त-मु॒रुं दे॒वेभ्यो॑ अ॒कृ॒णो॒रु लो॒कं॑ ।
 मृ॒गो न॒ भी॒मः कु॒च॒रो गि॒रि॒ष्ठाः प॒रा॒व॒त आ॒ज॒गा॒मा प॒र॒स्याः॑ ॥ 12

सृ॒क॒ स॒शाय॑ प॒वि॒मिन्द्र॑ ति॒ग्मं वि॒श॒त्रून्॑ ता॒डि वि॒ मृ॒धो नु॑दस्व ।
 वि॒श॒त्रून्॑ वि॒ मृ॒धो नु॑द वि॒ वृ॒त्र॒स्य॑ ह॒नू रु॒ज ।
 वि॒म॒न्यु॒मिन्द्र॑ भा॒मि॒तो ऽमि॒त्र॒स्या॒भि दा॑स॒तः॑ ।
 त्रा॒ता॒र॒मिन्द्र॑ म॒वि॒ता॒र मिन्द्र॑ ह॒वे॒ह॒वे सु॒ह॒व॒ शू॒र॒मिन्द्रं॑ ।
 हु॒वे नु॒ श॒क्रं पु॒रु॒हू॒त॒मिन्द्र॑ स्व॒स्ति नो॒ म॒घ॒वा धा॒त्विन्द्रः॑ ॥ 13

मा ते अस्याँ सहसावन् परिष्ठावघाय भूम हरिवः परादै ।
 त्रायस्व नो ऽवृकेभिर् वरूथै स्तव प्रियास स्सूरिषु स्याम ।
 अनवस्ते रथमश्वाय तक्षन् त्वष्टा वज्रं पुरुहूत द्युमन्तं ॥
 ब्रह्माण इन्द्रं महयन्तो अर्के-रवर्द्धयन्नहये हन्तवा उ ।
 वृष्णे यत्ते वृषणो अर्कमर्चानिन्द्र ग्रावाणो अदिति स्सजोषाः ॥
 अनश्वासो ये पवयोऽरथा इन्द्रेषिता अभ्यवर्तन्त दस्यून् ॥ 14 (3)
T.A.6.1.9 for para 15a, TS1.4.41.1 & TS1.4.42.1 for para 15b

यत इन्द्र भयामहे ततो नो अभयं कृधि ।
 मघवन् च्छग्धि तव तन्न ऊतये वि द्विषो वि मृधो जहि ।
 स्वस्तिदा विशस्पतिर्वृत्रहा विमृधो वशी ।
 वृषेन्द्रः पुराणतु न स्स्वस्तिदा अभयं करः । 15a

महाँ इन्द्रो वज्रबाहु षोडशी शर्म यच्छतु ।
 स्वस्ति नो मघवा करोतु हन्तु पाप्मानं योऽस्मान् द्वेष्टि ।
 सजोषा इन्द्र सगणो मरुद्भि स्सोमं पिब वृत्रहन्च्छूर विद्वान् ।
 जहि शत्रूँरपमृधो नुदस्वाथा ऽभयं कृणुहि विश्वतो नः ॥ 15b (4)

1.5 ये देवाः

TS 1.8.7.1 for para 16

ये दे॒वाः पु॒र स्स॒दोऽग्नि॑ ने॒त्रा,
दक्षि॑ण॒सदो॑ यम॒नेत्रा॑,
पश्चा॑त्स॒द स्स॒वितृ॑ ने॒त्रा,
उत्त॑र॒सदो॑ वरु॒णने॒त्रा,
उप॑रि॒षदो॑ बृ॒हस्प॑ति॒ नेत्रा॑,
रक्षो॑ह॒ण स्तेनः॑ पा॒न्तु ते॑ नोऽव॒न्तु ते॒भ्यो न॒मस्ते॒भ्य स्स्वाहा॑
-ऽग्न॑ये रक्षो॒घ्ने स्वाहा॑,
यमा॑य स॒वित्रे॑ ,
वरु॑णाय बृ॒हस्प॑तये
दुव॑स्वते रक्षो॒घ्ने स्वाहा॑ ॥ 16 (5)

1.6 आयुष्कामेष्टि मन्त्राः

TS 2.3.10.3 for para no.17

अ॒ग्निरा॒युष्मान्त्स॑ व॒नस्प॑तिभि॒-रा॒युष्मा॒न् तेन॒त्वाऽऽयु॑षाऽऽयु॑ष्मन्तं॒ करो॑मि,
सोम॑ आ॒युष्मान्त्स॑ ओष॒धीभिर्,
यज्ञ॑ आ॒युष्मान्त्स॑ दक्षि॒णाभिर्,
ब्र॒ह्मायु॑ष्मत्तद् ब्रा॒ह्मणै॑-रा॒युष्मद्,

दे॒वा आ॒यु॒ष्मन्त॑स्ते॒ ऽमृ॒तेना॒यु॒ष्मन्त॑स्तेन॒त्वा
ऽऽयु॒षाऽऽयु॒ष्मन्तं॑ करोमि ॥ 17 (6)

1.7 अ॒गं॒होमु॒च मन्त्राः॑

TS 2.3.13.1, for para No. 18

या॒ वा॒मिन्द्रा॑व॒रुणा॑ य॒तव्या॑ त॒नूस्त॑येम-म॒ह॒सो मु॒ञ्च॒तं ,
ँया॒ वा॒मिन्द्रा॑व॒रुणा॑ स॒हस्या॑, र॒क्षस्या॑, ते॒जस्या॑,
त॒नूस्त॑येम-म॒ह॒सो मु॒ञ्च॒तं,
ँयो॒ वा॒मिन्द्रा॑व॒रुणा॑व॒ग्नौ स्राम॑स्तंँ॒वामे॑तेना॒ वय॑जे,
यो॒ वा॒मिन्द्रा॑व॒रुणा॑ द्वि॒पाथ्सु॑ प॒शुषु॑, च॒तुष्पा॑थ्सु,
गो॒ष्ठे, गृ॒हे- , ष्व॒प्सोष॑धीषु, व॒नस्प॑तिषु,
स्राम॑स्तंँ॒वामे॑तेनाव॒ यजे॑ ॥ 18 (7)

1.8 शा॒स्तृ सू॒क्तं (आ॒प्यं)

TS 5.7.4.3 for para 19

अ॒ग्ने य॑श॒स्विन्. य॑श॒से-म॑म॒र्पये॑न्द्रा॒वती॑-म॒पचि॑ती मि॒हाव॑ह ।
अ॒यं मू॒र्ध्ना प॑रमे॒ष्ठी सु॒वर्चा॑ स्स॒माना॑नामु॒त्तम॑ श॒लोको॑ अस्तु ।
भ॒द्रं प॑श्यन्त॒ उप॑ से॒दुर॒ग्रे तपो॑ दी॒क्षामृ॑षय॒ स्सुव॑र्वि॒दः ।
ततः॑ क्ष॒त्रं ब॒लमो॑जश्च॒ जा॒तं तद॑स्मै दे॒वा अ॒भि स॒न्नम॑न्तु ।

धा॒ता वि॒धा॒ता पर॒मो॒त स॒न्दृक् प्र॒जाप॑तिः पर॒मे॒ष्ठी वि॒राजा॑ ।
 स्तो॒मा-श्च॒न्दा॒सि नि॒विदो॑ म आ॒हुरे॒तस्मै॑ रा॒ष्ट्रम॑भि सन्न॒माम॑ ।
 अ॒भ्याव॑र्त्त॒ध्व-मु॒पमे॑त सा॒कम॑य॒ शा॒स्ताऽधि॑पतिर्वो अस्तु ।
 अ॒स्य वि॒ज्ञान॑मनु॒स॒ रभ॑ध्वमि॒मं प॒श्चाद॑नु जी॒वाथ॑ सर्वे ॥ 19 (8)

1.9 रा॒ष्ट्रभू॑तं

TS 3.4.7.1, for para No. 20

ऋ॒ता॒षाड् ऋ॒त॒धामा॑ऽग्निर् गन्ध॑र्वस्त-स्यौष॑धयोऽप्सर॑स
 ऊ॒र्जो॒ नाम॒ स इ॒दं ब्र॑ह्म क्ष॒त्रं पा॑तु ता इ॒दं ब्र॑ह्म क्ष॒त्रं पा॑न्तु
 तस्मै॒ स्वाहा॒ ताभ्य॒ स्स्वाहा॑ ,
 स॒हितो॒ विश्व॑सामा॒ सूर्यो॑ गन्ध॑र्व-स्तस्य मरी॑चयोऽप्सर॑स आयु॑व ,
 स्सु॒षुम्न॑ स्सूर्य॑रश्मि-श्च॒न्द्रमा॑ गन्ध॑र्व-स्तस्य नक्ष॑त्राण्यप्सर॑सो
 बे॒कुरयो॑,
 भु॒ज्यु स्सु॑पर्णो॒ यज्ञो॑ गन्ध॑र्व-स्तस्य दक्षि॑णा अ॒प्सर॑स स्त॒वाः,
 प्र॒जाप॑तिर् विश्व॑कर्मा॒ मनो॑ गन्ध॑र्व स्तस्य॒र्ख्स्सामा॑न्यप्सर॑सो व॒ह्नय॑,
 इ॒षिरो॒ विश्व॑व्य॒चा वा॑तो गन्ध॑र्व-स्तस्यापो॑ ऽप्सर॑सो मु॒दा,

भु॒वन॑स्य प॒ते य॑स्यत उ॒परि॑ गृ॒हा इ॒ह च॑ ।

स नो॑ रा॒स्वाज्या॑निꣳ रा॒यस्पोषꣳ सु॒वीर्यꣳ स॒म्वत्स॑रीणाꣳ स्व॒स्तिं ।

प॒रमे॑ष्ठ्यधि॒पति॑र् मृ॒त्युर् ग॑न्धर्व-स्तस्य वि॒श्वम॑प्सरसो भुव॑,

स्सु॒क्षि॒थि स्सु॑भूति॒र् भद्र॑कृ॒त् सुव॑र्वान् प॒र्जन्यो॑ ग॒न्धर्व-॑स्तस्य
वि॒द्युतो॑ ऽप्सरसो रुचो॑,

दू॒रे हे॑तिर-मृ॒डयो॑ मृ॒त्युर् ग॑न्धर्व-स्तस्य प्र॒जा अ॑प्सरसो भीरुवः॑,

चा॒रुः कृ॑पणका॒शी का॒मो ग॑न्धर्व-स्तस्याध॒यो ऽप्सर॑स इ॒शोच॑यन्ती॒र्,

नाम॑ स इ॒दं ब्र॑ह्म क्ष॒त्रं पा॑तु ता इ॒दं ब्र॑ह्म क्ष॒त्रं पा॑न्तु तस्मै॑ स्वाहा
ताभ्य॑ स्स्वाहा,

स नो॑ भुवनस्य प॒ते य॑स्यत उ॒परि॑ गृ॒हा इ॒ह च॑ ।

उ॒रु ब्र॑ह्मणे॒ऽस्मै क्ष॑त्राय॒ महि॑ शर्म॒ यच्छ॑ ॥ 20 (9)

1.10 सर्प सूक्तं

TS 4.2.8.3 for para No. 21

नमो॑ अस्तु॑ सर्पे॒भ्यो॒ ये के॑ च पृथि॒वी म॑नु ।
ये अ॒न्तरि॑क्षे॒ ये दि॒वि ते॒भ्य स्सर्पे॑भ्यो नमः ।
येऽदो॑ रो॒चने॒ दि॒वो ये वा॒ सूर्य॑स्य रश्मि॒षु ।
येषा॑मप्सु सदः कृतं ते॒भ्य स्सर्पे॑भ्यो नमः ।
या इ॒षवो॑ यातु॒धाना॑नां ये वा वन॒स्पती॑रनु ।
ये वाऽव॑टेषु शे॒रते॑ ते॒भ्य स्सर्पे॑भ्यो नमः ॥ 21 (10)

1.11 पंचचोडाः

TS 4.4.3.1 for para No. 22

अयं॑ पु॒रो ह॒रि॒केश॑ स्सूर्य॑रश्मि-स्तस्य॑ रथगृ॒थ्सश्च॑ रथौ॒जाश्च॑
से॒ना॒नि॒ग्रा॒म॒ण्यौ पु॒ज्जि॒क॒स्थ॒ला च॑ कृतस्थ॒ला चा॑प्सर॒सौ या॒तु॒धा॒ना
हे॒ती र॒क्षाँ॒सि प्र॑हेति ,

रयं॑ दक्षि॒णा वि॒श्व॒कर्मा॑ तस्य॑ रथस्वनश्च॑ रथे॒चि॒त्रश्च॑ से॒ना॒नि॒ग्रा॒म॒ण्यौ
मे॒न॒का च॑ सह॒ज॒न्या॒चाऽप्सर॑सौ द॒ङ्ष्ण॑वः प॒शवो॑ हे॒तिः पौ॒रु॒षे॒यो
व॒धः प्र॑हेति,

रयं पश्चाद् विश्वव्यचा स्तस्य रथप्रोतश्चासमरथश्च सेनानिग्रामण्यौ
 प्रम्लोचन्ती चा नुम्लोचन्तीचाऽप्सरसौ सर्पा हेतिर् व्याघ्राः प्रहेति,
 रय मुत्तराथ् सम्यैद्वसुस्तस्य सेनजिच्च सुषेणश्च सेनानिग्रामण्यौ
 विश्वाचीच घृताची चाप्सरसावापो हेतिर् वातः प्रहेति ,

रय-मुपर्यर्वाग्वसु स्तस्य ताक्ष्य-श्चारिष्टनेमिश्च सेनानि
 ग्रामण्यावुर्वशी च पूर्वचित्तिश्चाप्सरसौ विद्युद्धेति-रवस्फूर्जन् प्रहेति ,

स्तेभ्यो नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो
 जंभे दधामि ॥ 22 (11)

1.12 अप्रतिरथः

TS 4.6.4.1, for para No. 23 to 27

आशुः शिशानो वृषभो न युद्धमो घनाघनः क्षोभण-श्चर्षणीनां ।
 संक्रन्दनोऽनिमिष एकवीर इशतः सेना अजयत् साकमिन्द्रः ।
 संक्रन्दनेनानिमिषेण जिष्णुना युत्कारेण दुश्च्यवनेन धृष्णुना ॥
 तदिन्द्रेण जयत तथ् सहदध्वं युधो नर इषुहस्तेन वृष्णा ॥
 स इषुहस्तैः स निषंगिभिर्वशी सऽस्रष्टा स युध इन्द्रो गणेन ।

स॒ꣳसृ॒ष्टजि॒त् सोम॒पा बा॒हुश॒र्द्ध्यू॒र्द्ध्वध॒न्वा प्र॒तिहि॒ताभि॒रस्ता॑ ।
बृ॒हस्प॒ते परि॑ दी॒या रथे॑न रक्षो॒हा ऽमि॒त्राꣳ अ॒पबा॑धमानः ॥ 23

प्र॒भंज॑न्थ॒ सेनाः॑ प्र॒मृ॒णो यु॒धा ज॒यन्न॑स्माकं-मे॒द्ध्यवि॒ता रथा॑नां ।
गो॒त्रभि॑दं गो॒विदं॑ व॒ज्रबा॒हुं ज॒यन्त॑म॒ज्म प्र॒मृ॒णन्त॑-मो॒जसा॑ ।
इ॒मꣳ स॒जाता॑ अनु॒ वी॒र्य॑द्ध्वमि॒न्द्रꣳ स॒खायोऽनु॑ सꣳ र॒भद्ध्वं॑ ।
ब॒लवि॒ज्ञायः॑ स्थ॒विरः॑ प्र॒वीर॑ स्सह॒स्वान् वा॒जी स॒हमा॑न उ॒ग्रः ।
अ॒भिवी॑रो अ॒भिस॑त्वा स॒हो॒जा जै॒त्रमि॒न्द्र रथ॑मातिष्ठ गो॒वित् ॥ 24

अ॒भि गो॒त्राणि॑ स॒हसा॑ गा॒हमा॑नोऽदा॒यो वी॒र इ॒शत॑म॒न्युरि॒न्द्रः ।
दु॒श्च्य॒वनः पृ॒तना॑षाड्यु॒द्ध्यो॑स्माकंꣳ से॒ना अ॒वतु॑ प्र यु॒थ्सु॑ ।
इ॒न्द्र आ॒सां ने॒ता बृ॒हस्प॒तिर् दक्षि॑णा य॒ज्ञः पु॒र ए॒तु सो॒मः ।
दे॒वसे॒नाना॑-म॒भिभ॑ज्जती॒नां ज॒यन्ती॑नां मरु॒तो य॑न्त्व॒ग्रे ।
इ॒न्द्रस्य॑ वृ॒ष्णो व॒रुण॑स्य रा॒ज्ञ आ॒दित्या॑नां मरु॒ताꣳ श॒र्द्ध उ॒ग्रं ।
म॒हाम॑न॒सां भु॒वन॑च्य॒वानां॑ घो॒षो दे॒वानां॑ ज॒यता॑ मुद॒स्थात् ।
अ॒स्माक॑-मि॒न्द्र स्स॑मृ॒तेषु॑ ध्व॒जेष्व॑स्माकं॒ या इ॒षव॑स्ता ज॒यन्तु॑ ॥ 25

अ॒स्माकं॑ वी॒रा उ॒त्तरे॑ भव॒न्त्वस्मानु॑ दे॒वा अ॒वता॑ ह॒वेषु॑ ।
उ॒द्धर्ष॑य म॒घव॒-न्नायु॑धान्यु॒थ् स॒त्त्वनां॑ मा॒मका॑नां म॒हा॒सि ।
उ॒द्वृ॒त्रह॑न्-वा॒जिनां॑ वा॒जिना॑न्यु॒द्-र॒थानां॑ ज॒यता॑मेतु॒ घोषः॑ ।
उ॒प प्रे॑त ज॒यता॑ नरः स्थि॒रा व॒ स्सन्तु॑ बा॒हवः॑ ।
इ॒न्द्रो वः॑ श॒र्म य॑च्छ॒त्वना॑धृष्या यथा ऽस॒थ ।
अ॒वस्मृ॑ष्टा प॒रा प॒त श॒रव्ये॑ ब्र॒ह्मस॑ञ्शिता ॥ 26

ग॒च्छा॒मित्रा॑न् प्र वि॒श मै॒षां कञ्च॑नोच्छिषः ।
म॒र्माणि॑ ते व॒र्मभि॑ इ॒च्छा॒दया॑मि सोम॒स्त्वा रा॒जा ऽमृ॑ते॒नाभि॑ व॒स्तां ।
उ॒रोर्व॑री॒यो व॒रिव॑स्ते अ॒स्तु ज॒यन्तं॑ त्वा॒मनु॑ म॒दन्तु॑ दे॒वाः ।
य॒त्र बा॑णा स्सं॒पत॑न्ति कु॒मारा॑ वि॒शिखा॑ इव ।
इ॒न्द्रो न॑ स्तत्र वृ॒त्रहा॑ वि॒श्वाहा॑ श॒र्म य॑च्छतु ॥ 27 (12)

1.13 चमकं तृतीय अनुवाकः

TS 4.7.3.1 & 2 for para 28 and 29

शं च मे मयश्च मे प्रियं च मेऽनुकामश्च मे
कामश्च मे सौमनसश्च मे भद्रं च मे श्रेयश्च मे
वस्यश्च मे यशश्च मे भगश्च मे द्रविणं च मे
यन्ता च मे धर्ता च मे क्षेमश्च मे धृतिश्च मे
विश्वं च मे महश्च मे (28)

सम्विच्च मे ज्ञात्रं च मे
सूश्च मे प्रसूश्च मे सीरं च मे लयश्च मे
ऋतं च मेऽमृतं च मे ऽयक्ष्मं च मेऽनामयच्च मे
जीवातुश्च मे दीर्घायुत्वं च मेऽनमित्रं च मेऽभयं च मे
सुगं च मे शयनं च मे सूषा च मे सुदिनं च मे ॥ 29 (13)

1.14 विहव्यम्

TS 4.7.14.1 to TS 4.7.14.4 for para 30 to 33

ममाग्ने वर्चो विहवेष्वस्तु वयं त्वेन्धाना स्तनुवं पुषेम ।
मह्यं नमन्तां प्रदिशश्चतस्र स्त्वया ऽध्यक्षेण पृतना जयेम ।
मम देवा विहवे सन्तु सर्व इन्द्रावन्तो मरुतो विष्णुरग्निः ।

म॒मान्तरि॑क्षमु॒रु गो॒पम॑स्तु॒ मह्यं॑ वा॒तः प॒वतां॑ का॒मे अ॑स्मिन् ।
मयि॑ दे॒वा द्र॑वि॒णमा॑यजन्तां॒ मय्या॑शीरस्तु॒ मयि॑ दे॒वहू॑तिः ॥ 30

दै॒व्या हो॑तारा वनिषन्त॒ पूर्वे॑ ऽरि॒ष्टा स्स्या॑म त॒नुवा॑ सु॒वीराः॑ ।
मह्यं॑ य॒जन्तु॑ मम॒ यानि॑ ह॒व्या ऽऽकू॑ति स्स॒त्या मन॑सो मे अस्तु ।
ए॒नो मा॒ नि गां॑ क॒तम॑च्च॒नाहं॑ वि॒श्वे दे॒वासो॑ अ॒धि वो॑चता मे ।
दे॒वीष्व॑डु॒र्वी-रु॒रु णः॑ कृ॒णोत॑ वि॒श्वे दे॒वास इ॒ह वी॑रयद्ध्वं ।
मा हा॑स्महि प्र॒जया॑ मा त॒नूभिर् मा॑ र॒धाम॑ द्विषते सोम॒ राज॑न् ।
अ॒ग्निर्म॑न्युं प्र॒तिनु॑दन् पु॒रस्ता॑दद॒ब्धो गो॒पाः परि॑ पाहि न स्त्वं ॥ 31

प्र॒त्यञ्चो॑ यन्तु नि॒गुतः॑ पुन॒स्ते ऽमै॑षां चि॒त्तं प्र॑बु॒धा वि॑ नेशत् ।
धा॒ता धा॑तृ॒णां भु॑वनस्य यस्पतिर् दे॒वः स॒वितार॑-म॒भिमा॑तिषाहं ।
इ॒मं य॒ज्ञम॑श्चिनो॒भा बृ॑हस्पतिर् दे॒वाः पा॑न्तु यज॒मानन्॑ न्य॒र्थात् ।
उ॒रुव्य॑चा नो म॒हिष इ॑शर्म य॒ऽसद॑स्मिन् ह॒वे पु॑रुहूतः पु॒रुक्षु॑ ।
स नः॑ प्र॒जायै॑ हर्यश्च मृ॒डये॑न्द्र मा नो॑ रीरिषो मा प॒रा दाः॑ ॥ 32

ये न॑ स्सप॒त्ना अ॑पते भवन्त्विन्द्रा॒ग्निभ्या॑-म॒व बा॑धामहे तान् ।
व॒सवो॑ रु॒द्रा आ॑दि॒त्या उ॒परि॑स्पृशं मो॒ग्रं चे॑त्तार-म॒धिरा॑जम॒क्रन् ।

अ॒र्वाञ्च॑-मि॒न्द्र-म॒मुतो॑ ह॒वामहे॑ यो गो॒जिद्-ध॒नजि॑-द॒श्वजिद्॑ यः ।
इ॒मन्नो॑ य॒ज्ञं वि॑ह॒वे जु॑ष॒स्वा॒स्य कु॑र्मो ह॒रिवो॑ मे॒दिनं॑ त्वा ॥ 33 (14)

1.15 मृगारः

TS 4.7.15.1 to TS 4.7.15.7 for para 34 to 40

अ॒ग्नेर् म॑न्वे प्रथ॒मस्य॑ प्र॒चेत॑सो यं पाञ्च॒जन्यं॑ ब॒हव॑ स्समि॒न्धते॑ ।
वि॒श्वस्यां॑ वि॒शि प्र॑वि॒विशि॑वा॒ऽस-मी॑महे स नो मुञ्च॒त्व॒हसः॑ ।
यस्ये॒दं प्रा॑ण॒न्निमि॑षद् यदे॒जति॑ यस्य जा॒तं ज॑न॒मानं॑ च के॒वलं ।
स्तौ॒म्यग्निं॑ ना॒थितो॑ जो॒हवी॑मि स नो मुञ्च॒त्व॒हसः॑ ।
इ॒न्द्रस्य॑ म॒न्ये प्र॑थ॒मस्य॑ प्र॒चेत॑सो वृ॒त्रघ्नः॑ स्तो॒मा उप॑ मा-मु॒पागुः॑ ।
यो दा॒शुषः॑ सु॒कृतो॑ ह॒वमु॑प गन्ता स नो मुञ्च॒त्व॒हसः॑ ॥ 34

य स्सं॑ग्रा॒मं न॑यति सं व॒शी यु॒धे यः पु॒ष्टानि॑ स॒ऽसृ॑जति त्रया॒णि ।
स्तौ॒मीन्द्रं॑ ना॒थितो॑ जो॒हवी॑मि स नो मुञ्च॒त्व॒हसः॑ ।
म॒न्वे वां॑ मि॒त्राव॑रुणा तस्य वि॒त्त॒ऽसत्यौ॑जसा दृ॒हणा॑ यं नु॒देथे॑ ।
या रा॒जान॑ऽसर॒थं या॑थ उ॒ग्रा ता॑ नो मुञ्च॒तमा॑गसः ।
यो वा॒ऽरथ॑ ऋ॒जुर॑श्मिः स॒त्यध॑र्मा मि॒थु श्र॑रन्त-मु॒पया॑ति
दू॒षय॑न् ॥ 35

स्तौ॑मि मि॒त्रावरु॑णा नाथि॒तो जो॑हवीमि तौ नो॑ मुञ्चतमा॒गसः॑ ।
वा॒यो स्स॒वि॒तुर् वि॒द॒था॒नि म॒न्महे॒ यावा॑त्मन्वद् बिभृ॒तो यौ
च र॒क्षतः॑ ।
यौ विश्व॑स्य परिभू॒ बभू॑वतुस्तौ नो॑ मुञ्चतमा॒गसः॑ ।
उप॑ श्रेष्ठान आशिषो॑ देवयो॒र्ध॒र्मे अ॒स्थिर॑न् ।
स्तौ॑मि वा॒यु॒ऽस॒वि॒तारं॑ नाथि॒तो जो॑हवीमि तौ नो॑ मुञ्चतमा॒गसः॑ ।
र॒थी॒तमौ॑ र॒थी॒नाम॑ह ऊ॒तये॒ शुभं॑गमिषौ सु॒यमे॑भि-र॒श्वैः॑ ॥ 36

ययो॑र्वा देवौ दे॒वेष्व॑नि॒शित॑मोज स्तौ नो॑ मुञ्चतमा॒गसः॑ ।
यद॑यातं वँह॒तु॒ऽसू॒र्याया॑-स्त्रिच॒क्रेण॑ स॒ऽसद॑मिच्छ॒मानौ॑ ।
स्तौ॑मि दे॒वाव॑श्चि॒नौ नाथि॒तो जो॑हवीमि तौ नो॑ मुञ्चतमा॒गसः॑ ।
म॒रुतां॑ म॒न्वे अ॒धि नो॑ ब्रुवन्तु प्रेमां वा॒चं वि॒श्वा॒मव॑न्तु वि॒श्वे ।
आ॒शून् हु॒वे सु॒यमा॑नू॒तये॒ ते नो॑ मुञ्चन्त्वे॒नसः॑ ।
ति॒ग्ममा॑युधं वि॒डित॑ऽसह॒स्वद् दि॒व्यऽश॒र्द्धः॑ पृ॒तना॑सु जि॒ष्णु ॥ 37

स्तौ॑मि दे॒वान् म॒रुतो॑ ना॒थितो॑ जो॒हवी॑मि ते नो मुञ्च॒न्त्वेन॑सः ।
 दे॒वानां॑ म॒न्वे अ॒धि नो॑ ब्रुवन्तु॒ प्रेमां॑ वाचं॒ विश्वा॑मवन्तु॒ विश्वे॑ ।
 आ॒शून् हु॒वे सु॒यमा॑नू॒तये॑ ते नो मुञ्च॒न्त्वेन॑सः ।
 यदि॑दं माऽभि॒शोच॑ति पौरु॒षेये॑ण दै॒व्येन॑ ।
 स्तौ॑मि वि॒श्वान् दे॒वान् ना॒थितो॑ जो॒हवी॑मि ते नो मुञ्च॒न्त्वेन॑सः ।
 अनु॑नो-ऽद्या॒नुम॑तिर॒न्विद॑नु म॒ते त्वं वै॑श्वा॒नरो न॑ ऊ॒त्या

पृ॒ष्ठो दि॒वि । 38

ये अ॒प्र॒थेता-म॑मि॒तेभि॑-रो॒जोभि॑र्ये॒ प्रति॑ष्ठे अ॒भव॑तां व॒सूनां॑ ।
 स्तौ॑मि द्या॒वापृ॑थि॒वी ना॒थितो॑ जो॒हवी॑मि ते नो मुञ्च॒तम॑ह॒सः ।
 उ॒र्वी रो॑द॒सी व॒रिवः॑ कृ॒णोतं॑ क्षे॒त्रस्य॑ प॒त्नी अ॒धि नो॑ ब्रू॒यातं॑ ।
 स्तौ॑मि द्या॒वापृ॑थि॒वी ना॒थितो॑ जो॒हवी॑मि ते नो मुञ्च॒तम॑ह॒सः ।
 यत्ते॑ व॒यं पु॒रुष॑त्रा य॒विष्ठा॑ वि॒द्वाँस॑ श्र॒कृ॒मा क॒च्च ना॑गः ॥ 39

कृ॒धी स्व॑स्माँ अ॒दि॒तेर॑ना॒गा व्ये॑नाँसि शि॒श्रथो॑ वि॒ष्वग॑ग्ने ।
 यथा॑ ह॒ तद् व॑स॒वो गौ॑र्यं चि॒त् प॒दि षि॒ता-म॑मुञ्च॒ता य॑ज॒त्राः ।
 ए॒वा त्व॑म॒स्मत् प्र॑ मुञ्चा॒ व्यँहः॑ प्रा॒तार्य॑ग्ने प्र॒तरा॑न्न आ॒युः ॥ 40 (15)

1.16 सर्पाहुती मन्त्राः

TS 5.5.10.1 to TS 5.5.10.3, for para 41

समी॑ची॒ नामा॑सि प्रा॒ची॒ दि॒क्तस्या॑स्ते॒ ऽग्नि॑रधिपति-रसि॒तो र॑क्षि॒ता
यश्चा॑धिपति॒र् यश्च॑ गो॒प्ता ता॑भ्यां नमस्तौ नो मृ॒डय॑तां ते यं द्वि॒ष्मो
यश्च॑ नो द्वेष्टि॒ तं वाँ॑ जंभे॒ दधा॑म्यो-

-ज॒स्विनी॑ नामा॑सि दक्षि॒णा दि॒क्तस्या॑स्त इन्द्रो॑ऽधिपतिः पृ॒दाकुः॑ ,

प्रा॒ची नामा॑सि प्र॒तीची॑ दि॒क्तस्या॑स्ते सोमो॑ऽधिपति स्स्व॒जो ,
ऽव॒स्थावा॑ नामा॑स्युदी॒ची दि॒क्तस्या॑स्ते वरु॒णोऽधि॑पति-स्ति॒रश्च॑ रा॒जि,
-र॒धिप॑त्नी नामा॑सि बृ॒हती॑ दि॒क्तस्या॑स्ते बृ॒हस्प॑ति-रधि॒पति॑ शि॒श्वत्रो॑,
व॒शिनी॑ नामा॑सीयं दि॒क्तस्या॑स्ते यमो॑ऽधिपतिः क॒ल्माष॑ग्रीवो,

रक्षि॑ता यश्चा॑धिपति॒र् यश्च॑ गो॒प्ता ता॑भ्यां नमस्तौ नो मृ॒डय॑तां
ते यं द्वि॒ष्मो यश्च॑ नो द्वेष्टि॒ तं वाँ॑ जंभे॒ दधा॑मि ॥ 41 (16)

1.17 गन्धर्वाहुतीः

TS 5.5.10.4 to TS 5.5.10.5, for para 42

हे॒तयो॑ नाम॑ स्थ॑ तेषां॑ ँ॒वः पु॒रो गृ॒हा अ॒ग्निर्व॑ इ॒षव॑ स्सलिलो,
नि॒लि॒न्पा नाम॑ स्थ॑ तेषां॑ ँ॒वो दक्षि॑णा गृ॒हाः पि॒तरो॑ व॒ इष॑व॒ स्सग॑रो,
व॒ज्रि॒णो नाम॑ स्थ॑ तेषां॑ ँ॒वः प॒श्चाद् गृ॒हा स्स्व॑प्नो॒ व इ॒षवो॑ ग॒ह्वरो॑,
ऽव॒स्थावा॑नो नाम॑ स्थ॑ तेषां॑ ँ॒व उत्त॑राद् गृ॒हा आपो॑ व॒ इष॑व॒ स्समु॑द्रो-
ऽधि॑पतयो॒ नाम॑स्थ॑ तेषां॑ ँ॒व उप॑रि गृ॒हा व॒र्षं ँ॒व इ॒षवो॑ऽव॒स्वान्,
क्र॒व्या नाम॑स्थ॑ पा॒र्त्थि॒वा-स्तेषां॑ ँ॒व इ॒ह गृ॒हा अ॒न्नं ँ॒व इ॒षवो॑ नि॒मिषो॑,
वा॒तना॑मं ते॒भ्यो वो॑ नम॒स्ते नो॑ मृ॒डय॑त ते यं द्वि॒ष्मो यश्च॑ नो॒ द्वेष्टि॑
तं ँ॒वो ज॑म्भे दधामि ॥ 42 (17)

1.18 अज्यानि मन्त्राः

TS 5.7.2.3 to TS 5.7.2.5, for para 43

श॒तायु॑धाय॒ शत॑वीर्याय॒ शतो॑तये॒ ऽभि॑मातिषाहे॑ ।
श॒तं ँ॒यो न॑ इ॒शर॑दो अ॒जीता॑निन्द्रो॒ नेष॑दति॒ दुरि॑तानि॒ विश्वा॑ ।
ये च॒त्वारः॑ प॒थयो॑ दे॒वयाना॑ अ॒न्तरा॑ द्यावा॒पृथि॑वी वियन्ति॑ ।
तेषां॑ ँ॒यो अ॒ज्यानि॑-म॒जीति॑-मा॒वहा॑त्तस्मै॒ नो दे॒वाः परि॑ दत्ते॒ह सर्वे॑ ।

ग्री॒ष्मो हे॑म॒न्त उ॒त नो॑ व॒सन्त॑ इ॒श॒र॒द् व॒र्षा॑ स्सु॒वि॒त॒न्नो॑ अ॒स्तु ।
तेषा॑-मृ॒तूना॑ ऽ श॒त॒श॒र॒दानां॑ नि॒वा॒त ए॒षाम॑भये स्याम ।
इ॒दु॒व॒त्स॒राय॑ प॒रि॒व॒त्स॒राय॑ स॒म्व॑त्स॒राय॑ कृ॒णु॒ता बृ॒ह॒न्न॒मः ।
तेषां॑ व॒य॑ ऽ सु॒म॒तौ य॒ज्ञि॒या॒नां ज्यो॒ग॒जी॒ता अ॒ह॒ता॑ स्स्याम ।
भ॒द्रा॒न्नः श्रे॒य स्स॒म॒नै॒ष्ट दे॒वा स्त्व॒या ऽव॒से॒न स॒म॒शी॒म॒हि त्वा ।
स नो॑ म॒यो॒भूः पि॒तो आ॑ वि॒श॒स्व शं॑ तो॒काय॑ त॒नु॒वे॑ स्यो॒नः ॥ 43 (18)

TS 7.3.12.1, for para No. 44

भू॒तं भ॒व्यं भ॒वि॒ष्य॒द् व॒षट् थ्स्वा॒हा न॒म ,
ऋ॒ख् सा॒म-य॒जुर् व॒षट् थ्स्वा॒हा न॒मो,
गा॒य॒त्री त्रि॒ष्टुप् ज॒गती॑ व॒षट् थ्स्वा॒हा न॒मः ,
पृ॒थि॒व्य॒न्त॒रि॒क्षं द्यौर् व॒षट् थ्स्वा॒हा न॒मो ,
ऽग्नि॒र्वा॒यु-स्सू॒र्यो व॒षट् थ्स्वा॒हा न॒मः ,
प्रा॒णो-व्या॒नो-ऽपा॒नो व॒षट् थ्स्वा॒हा न॒मो,
ऽन्नं॑ कृ॒षिर् वृ॒ष्टिर् व॒षट् थ्स्वा॒हा न॒मः,
पि॒ता पु॒त्रः पौ॒त्रो व॒षट् थ्स्वा॒हा न॒मो,
भूर्भु॒व॒स्सु॒व व॒षट् थ्स्वा॒हा न॒मः ॥ 44 (19)

1.19 अथर्वशीर्ष

TB 1.5.8.1 to TB 1.5.8.3, for para 45, 46, 47

इन्द्रो॑ दधी॒चो अस्त॑भिः । वृ॒त्राण्य॑प्रतिष्कृतः । जघान॑ नवती॒र्नव॑ ।
इच्छ॑न्नश्चस्य॒ यच्छि॑रः । पर्व॑तेष्वप॒श्रितं॑ । तद्वि॑दच्छ॒र्यणा॑वति ।
अ॒द्राह॒ गो॒रम॑न्वत । नाम॒ त्वष्टु॑-रपी॒च्यं॑ ॥ इ॒त्था च॒न्द्रम॑सो गृ॒हे ।
इन्द्र॑मिद् गा॒थिनो॑ बृ॒हत् ॥ 45

इन्द्र॑-मर्के॒भि-र॒र्किणः॑ । इन्द्रं॑ वा॒णीर॑नूषत । इन्द्र॑ इ॒द्धर्यो॑ स्स॒चा ॥
संमि॑श्ल आ व॒चोयु॑जा ॥ इन्द्रो॑ वज्री॒ हिर॑ण्ययः ।
इन्द्रो॑ दी॒र्घाय॑ चक्ष॒से । आ सूर्य॑ꣳ रो॒हय॑द् दि॒वि ।
वि गो॒भि-र॒द्रि॒मैर॑यत् । इन्द्र॑ वा॒जेषु॑ नो अव ।
सह॑स्रप्र॒धनेषु॑ च ॥ 46

उग्र॑ उ॒ग्राभि॑-रू॒तिभिः॑ । तमिन्द्रं॑ वा॒जया॑मसि ।
महे॑ वृ॒त्राय॑ हन्त॒वे । स वृ॑षा वृष॒भो भु॑वत् ।
इन्द्र॑ स्स दाम॒ने कृ॒तः । ओजि॑ष्ठ स्सब॒लै हि॒तः ।
द्यु॒म्नी श॒लोकी॑ स सौ॒म्यः । गिरा॑ वज्रो॒ न संभृ॑तः ।
सब॒लो अन॑पच्युतः । व॒वक्षु॑रु॒ग्रो अस्तृ॑तः ॥ 47 (20)

1.20 प्रत्यंगिरसः

T.B.2.4.2.1 to T.B.2.4.2.4, for para No 48 to 50

चक्षु॑षो हे॒ते मन॑सो हे॒ते । वाचो॑ हे॒ते ब्र॒ह्म॒णो हे॒ते ।
यो मा॑ऽघायु-रभि॑दासति । तम॑ग्ने मे॒न्याऽमे॑निं कृ॒णु ।
यो मा॑ चक्षु॑षा यो मन॑सा । यो वा॒चा ब्र॒ह्म॒णाऽघायु-रभि॑दासति ।
तया॑ऽग्ने त्वं मे॒न्या । अमु॑ममे॒निं कृ॒णु ।
यत् किञ्चा॑सौ मन॑सा यच्च॑ वा॒चा ।
यज्ञै॑र् जुहोति॑ यजु॑षा ह॒विर्भिः॑ ॥ 48

तन् मृ॒त्युर् नि॒र्ऋ॒त्या सम्॑वि॒दानः॑ । पु॒रा दि॒ष्टादा॑हु॒ती-रस्य॑हन्तु ।
यातु॑धाना नि॒र्ऋ॒तिरादु॑ रक्षः । ते अ॑स्य घ्न॑न्त्व॒नृते॑न स॒त्यं ।
इन्द्रे॑षिता आ॒ज्यम॑स्य मथ॑नन्तु । मा तथ्॑ समृ॒द्धिं यद॑सौ करोति॑ ।
हन्मि॑ तेऽहं कृ॒तं ह॒विः । यो मे॑ घो॒र-मची॑कृतः ।
अपाञ्चौ॑ त उ॒भौ बा॒हू । अप॑न॒ह्याम्या॑स्यं ॥ 49

अप॑न॒ह्यामि॑ ते बा॒हू । अप॑न॒ह्याम्या॑स्यं । अ॒ग्नेर् दे॒वस्य॑ ब्र॒ह्म॒णा ।
सर्वं॑ ते ऽव॒धिषं॑ कृ॒तं । पु॒राऽमु॑ष्य वषट्कारात् ।
य॒ज्ञं दे॒वेषु॑ नस्कृ॒धि । स्वि॑ष्ट-म॒स्माकं॑ भूयात् ।

माऽस्मान् प्रापन्नरातयः । अन्ति दूरे सतो अग्ने ।
 भ्रातृव्यस्याभिदासतः । वषट्कारेण वज्रेण ।
 कृत्याँ हन्मि कृतामहं । यो मा नक्तं दिवा सायं ।
 प्रातश्चाहो निपीयति । अद्या तमिन्द्र वज्रेण ।
 भ्रातृव्यं पादयामसि ॥ 50 (21)

T.B.2.5.1.1 to T.B.2.5.1.3, for para 51 to 53

प्राणो रक्षति विश्वमेजत् । इर्यो भूत्वा बहुधा बहूनि ।
 स इत् सर्वं व्यानशे । यो देवो देवेषु विभूरन्तः ।
 आवृद्धात् क्षेत्रियद्ध्वगद् वृषा । तमित् प्राणं मनसोपशिक्षत ।
 अग्रं देवाना-मिदमत्तु नो हविः । मनसश्चित्तेदं ।
 भूतं भव्यं च गुप्यते । तद्धि देवेष्वग्रियं ॥ 51

आ न एतु पुरश्चरं । सह देवै-रिमँ हवं ।
 मनः श्रेयसि श्रेयसि । कर्मन् यज्ञपतिं दधत् ।
 जुषतां मे वागिदँ हविः । विराड् देवी पुरोहिता ।
 हव्यवाडनपायिनी । यया रूपाणि बहुधा वदन्ति ।
 पेशाँसि देवाः परमे जनित्रे । सा नो विराडनपस्फुरन्ती ॥ 52

वाग्दे॒वी जु॒षतामिदं॑ ह॒विः । चक्षु॑र् दे॒वानां॑ ज्योति॑रमृते न्य॒क्तं ।
 अ॒स्य वि॒ज्ञानाय॑ बहु॒धा निधी॑यते । तस्य॑ सु॒म्न-म॑शीमहि ।
 मा नो॑ हासीद् विच॒क्षणं॑ । आयु॑रिन्नः प्रती॒र्यतां॑ ।
 अन॑न्धा-श्चक्षु॑षा वयं । जी॒वा ज्योति॑-रशीमहि ।
 सुव॑र् ज्योति॑-रुतामृ॒तं । श्रोत्रे॑ण भद्रमु॒त शृ॑ण्वन्ति सत्यं ।
 श्रोत्रे॑ण वाचं बहु॒धोद्य॑मानां । श्रोत्रे॑ण मोद॑श्च मह॑श्च श्रूयते ।
 श्रोत्रे॑ण सर्वा दि॒श आ॑शृणोमि । येन॑ प्रा॒च्या उ॒त दक्षि॑णा ।
 प्रती॑च्यै दि॒शः शृ॑ण्वन्त्युत्तरात् । तदि॒च्छ्रोत्रं॑ बहु॒धोद्य॑मानं ।
 अ॒रान्न नेमिः॑ परि सर्वं बभूव ॥ 53 (22)

T.B.2.7.7.1 to T.B.2.7.7.7, for para 54 to 60

सि॒॒हे व्याघ्र॑ उ॒त या पृ॒दाकौ॑ । त्विषि॑-र॒ग्नौ ब्रा॑ह्मणे सू॒र्ये या॑ ।
 इन्द्रं॑ या दे॒वी सु॒भगा॑ ज॒जान॑ । सा न आ॒गन् वर्च॑सा स॒म्वि॑दाना ।
 या रा॒ज॒न्ये दु॒न्दुभा॑वाय॒तायां॑ । अ॒श्वस्य॑ क॒रंद्ये॑ पु॒रुष॑स्य मा॒यौ ।
 इन्द्रं॑ या दे॒वी सु॒भगा॑ ज॒जान॑ । सा न आ॒गन् वर्च॑सा स॒म्वि॑दाना ।
 या ह॒स्तिनि॑ द्वी॒पिनि॑ या हि॒रण्ये॑ । त्विषि॑-र॒श्वेषु॑ पु॒रुषेषु॑ गोषु ॥ 54

इन्द्रं॑ या॒ दे॒वी सु॒भगा॑ ज॒जान॑ । सा न आ॒गन् वर्च॑सा स॒म्वि॒दाना॑ ।
 रथे॑ अ॒क्षे॒षु वृ॒षभ॑स्य वा॒जे । वा॒ते प॒र्जन्ये॑ व॒रुण॑स्य शु॒ष्मे ।
 इन्द्रं॑ या॒ दे॒वी सु॒भगा॑ ज॒जान॑ । सा न आ॒गन् वर्च॑सा स॒म्वि॒दाना॑ ।
 रा॒डसि॑ वि॒राडसि॑ । स॒म्रा॒डसि॑ स्व॒राडसि॑ ।
 इन्द्रा॑य त्वा ते॒जस्व॑ते ते॒जस्व॑न्तः॒ श्रीणा॑मि ।
 इन्द्रा॑य त्वौ॒जस्व॑त ओ॒जस्व॑न्तः॒ श्रीणा॑मि ॥ 55

इन्द्रा॑य त्वा प॒यस्व॑ते प॒यस्व॑न्तः॒ श्रीणा॑मि ।
 इन्द्रा॑य त्वाऽऽयु॒ष्मन्त॑ आयु॒ष्मन्तः॒ श्रीणा॑मि ।
 तेजो॑ऽसि । तत्ते॑ प्र॒यच्छा॑मि । ते॒जस्व॑दस्तु मे॒ मुखं॑ ।
 ते॒जस्व॑च्छि॒रो अस्तु॑ मे । ते॒जस्वा॑न् वि॒श्वतः॑ प्र॒त्यङ् ।
 ते॒जसा॑ संपि॒पृग्धि॑ मा । ओजो॑ऽसि । तत्ते॑ प्र॒यच्छा॑मि ॥ 56

ओ॒जस्व॑दस्तु मे॒ मुखं॑ । ओ॒जस्व॑च्छि॒रो अस्तु॑ मे ।
 ओ॒जस्वा॑न् वि॒श्वतः॑ प्र॒त्यङ् । ओ॒जसा॑ संपि॒पृग्धि॑ मा । पयो॑ऽसि ।
 तत्ते॑ प्र॒यच्छा॑मि । प॒यस्व॑दस्तु मे॒ मुखं॑ । प॒यस्व॑च्छि॒रो अस्तु॑ मे ।
 प॒यस्वा॑न् वि॒श्वतः॑ प्र॒त्यङ् । प॒यसा॑ संपि॒पृग्धि॑ मा ॥ 57

आयु॑रसि॑ । तत्ते॑ प्रय॑च्छामि॑ । आयु॑ष्मदस्तु॑ मे॒ मुखं॑ ॥
 आयु॑ष्मच्छि॑रो अस्तु॑ मे । आयु॑ष्मान् विश्व॑तः प्रत्य॑ङ् ।
 आयु॑षा संपि॑पृग्धि॒ मा । इ॒मम॑ग्न॒ आयु॑षे वर्च॑से कृ॒धि ।
 प्रि॒यꣳ रे॒तो वरु॑ण सोम॑ राजन् । मा॒तेवा॑स्मा अदि॒ते शर्म॑ यच्छ ।
 विश्वे॑ दे॒वा ज॑रद॒ष्टिर् यथा॑ऽसत् ॥ 58

आयु॑रसि॑ वि॒श्वायु॑रसि॑ । सर्वा॑यु॒रसि॑ सर्व॒मायु॑रसि॑ ।
 यतो॑ वातो॑ मनो॑जवाः । यतः॑ क्षर॑न्ति सिन्ध॑वः ।
 तासां॑ त्वा सर्वा॑साꣳ रुचा॑ । अ॒भिषि॑ञ्चामि॒ वर्च॑सा ।
 स॒मुद्र॑ इ॒वासि॑ ग॒ह्वना॑ । सोम॑ इ॒वास्य॑दाभ्यः ।
 अ॒ग्निरि॑व वि॒श्वतः॑ प्रत्य॑ङ् । सूर्य॑ इ॒व ज्योति॑षा वि॒भूः ॥ 59

अपां॑ यो॒ द्रव॑णे रसः॑ । त-म॒ह-म॒स्मा आ॑मुष्याय॒णाय॑ ।
 तेज॑से ब्र॒ह्मव॑र्चसाय॒ गृह्णामि॑ । अपां॑ य ऊ॒र्मो रसः॑ ।
 त-म॒ह-म॒स्मा आ॑मुष्याय॒णाय॑ । ओज॑से वी॒र्याय॑ गृह्णामि ।
 अपां॑ यो म॒द्ध्यतो॑ रसः॑ । त-म॒ह-म॒स्मा आ॑मुष्याय॒णाय॑ ।
 पु॒ष्ट्यै प्र॑जन॒नाय॑ गृह्णामि । अपां॑ यो य॒ज्ञियो॑ रसः॑ ।

त-मह-मस्मा आमुष्यायणाय ।

आयुषे दीर्घायुत्वाय गृह्णामि ॥ 60 (23)

1.21 अत्र सूक्तं

T.B.2.8.8.1 to T.B.2.8.8.4, for para 61 to 63

अहमस्मि प्रथमजा ऋतस्य । पूर्वं देवेभ्यो अमृतस्य नाभिः ।
 यो मा ददाति स इ देव मा वाः । अह-मन्न-मन्न-मदन्तमग्नि ।
 पूर्व-मग्नेरपि दहत्यन्नं । यत्तौ हा ऽऽसाते अहमुत्तरेषु ।
 व्यात्तमस्य पशव स्सुजंभं । पश्यन्ति धीराः प्रचरन्ति पाकाः ।
 जहाम्यन्यं न जहाम्यन्यं । अहमन्नं वंशमिच्चरामि ॥ 61

समानमर्थं पर्येमि भुञ्जत् । को मामन्नं मनुष्यो दयेत ।
 पराके अन्नं निहितं लोके एतत् । विश्वैर् देवैः पितृभिर् गुप्तमन्नं ।
 यदद्यते लुप्यते यत् परोप्यते । शततमीसा तनूर्मे बभूव ।
 महान्तौ चरू सकृद्दुग्धेन पप्रौ ।
 दिवञ्च पृश्नि पृथिवीं च साकं ।
 तथ्संपिबन्तो न मिनन्ति वेधसः ।
 नैतद् भूयो भवति नो कनीयः ॥ 62

अ॒न्नं प्रा॒णम॒न्न-म॒पान॑माहुः । अ॒न्नं मृ॒त्युं तमु॑ जी॒वातु॑माहुः ।
 अ॒न्नं ब्र॒ह्माणो॑ ज॒रसं॑ व॒दन्ति॑ । अ॒न्नमाहुः॑ प्र॒जननं॑ प्र॒जानां॑ ।
 मो॒घ-म॒न्नं वि॒न्दते॑ अ॒प्रचे॑ताः । स॒त्यं ब्र॒वीमि॑ व॒ध इ॒त्थस् तस्य॑ ।
 ना॒र्यम॑णं पु॒ष्यति॑ नो स॒खायं॑ । के॒वला॑घो भ॒वति॑ के॒वला॑दी ।
 अ॒हं मे॒घ स्स्त॑नयन् व॒र्ष॒न्नस्मि॑ । मा-म॒दन्त्य॑-ह-म॒द्म्य-न्यान्॑ ॥
 अ॒हं सद॑मृ॒तो भ॒वामि॑ । म॒दादि॑त्या अ॒धि सर्वे॑ तप॒न्ति । 63

1.22 वा॒ख् सू॒क्तं

T.B.2.8.8.4 for Para 64

दे॒वीं वा॒चम॑ज॒नय॑न्त॒ यद् वा॒ग्वद॑न्ति । 64

TB 2.8.8.4 to TB 2.8.8.5 for Para 65,66

अ॒नन्ता॑-म॒न्ताद॑धि नि॒र्मितां॑ म॒हीं । यस्यां॑ दे॒वा अ॒दधु॑र् भो॒जनानि॑ ।
 ए॒काक्ष॑रां द्वि॒पदां॑ ष॒ट्पदाञ्च॑ । वा॒चं दे॒वा उप॑जीव॒न्ति वि॒श्वे ।
 वा॒चं दे॒वा उप॑जीव॒न्ति वि॒श्वे । वा॒चं ग॒न्धर्वाः॑ प॒शवो॑ म॒नुष्याः॑ ।
 वा॒चीमा॑ वि॒श्वा भु॑वनान्य॒र्पिता॑ । सा नो॑ ह॒वं जु॑ष॒ता-मि॒न्द्रप॑त्नी ।
 वा॒गक्ष॑रं प्र॒थम॑जा ऋ॒तस्य॑ । वे॒दानां॑ मा॒ता-ऽमृ॑तस्य॒ नाभिः॑ ॥ 65

सा नो जुषा॑णोपय॑ज्ञ-मागात् । अव॑न्ती दे॒वी सु॒हवा मे अस्तु ।
यामृ॑षयो मन्त्र॑कृतो मनी॑षिणः । अन्वै॑च्छन् दे॒वा-स्तप॑सा श्रमे॑ण ।
तां दे॒वीं वाच॑ ह॒विषा य॑जामहे । सा नो द॑धातु सु॒कृत॑स्य लो॒के ।
चत्वारि॑ वाक् परि॑मिता प॒दानि॑ । तानि॑ विदुर् ब्रा॒ह्मणा ये मनी॑षिणः ।
गुहा॑ त्रीणि निहि॑ता नेड॒गय॑न्ति । तुरी॑यं वा॒चो म॑नुष्या वदन्ति ॥ 66

1.23 श्रद्धा सूक्तं

TB 2.8.8.5 to TB 2.8.8.8 for Para 67,68, 69a

श्रद्ध॑या ऽग्नि॒ स्समि॑द्ध्यते । श्रद्ध॑या विन्दते ह॒विः ।
श्रद्धां॑ भग॒स्य मूर्द्ध॑नि । वच॒सा ऽवे॑दयामसि ।
प्रि॒यञ् श्रद्धे॑ ददतः । प्रि॒यञ् श्रद्धे॑ दिदासतः ।
प्रि॒यं भो॒जेषु॑ यज्व॒सु । इ॒दं म॑ उ॒दितं॑ कृधि ।
यथा॑ दे॒वा अ॒सुरे॑षु । श्रद्धा॑मु॒ग्रेषु॑ चक्रिरे ॥ 67

ए॒वं भो॒जेषु॑ यज्व॒सु । अ॒स्माक॑-मु॒दितं॑ कृधि ।
श्रद्धां॑ दे॒वा य॑जमा॒नाः । वा॒युगो॑पा उपासते ।
श्रद्धाञ् हृ॒दय्य॑या-ऽऽकू॒त्या । श्रद्ध॑या हूयते ह॒विः ।
श्रद्धां॑ प्रा॒तर् ह॒वाम॑हे । श्रद्धां॑ म॒द्ध्यन्दि॑नं परि ।
श्रद्धाञ् सूर्य॑स्य नि॒मृचि॑ । श्रद्धे॑ श्रद्धा॑पयेह मा ॥ 68

श्रद्धा दे॒वानधि॑वस्ते । श्रद्धा वि॒श्वमि॑दं जगत् ।

श्रद्धां काम॑स्य मा॒तरं ॥ ह॒विषा॑ वर्द्धयामसि । 69a

1.24 ब्रह्म सूक्तं

TB 2.8.8.10 to TB 2.8.8.11 for Para 69b to 71

ब्रह्म ज॒ज्ञानं॑ प्रथ॒मं पु॒रस्ता॑त् । वि सी॒मत स्सु॑रुचो वे॒न आवः॑ ।

स बु॒द्धि॒नया॑ उप॒मा अ॒स्य वि॒ष्टाः । स॒तश्च॑ यो॒नि-म॒स॒तश्च॑ वि॒वः ॥

पि॒ता वि॒राजा॑मृष॒भो रयी॑णां । अ॒न्तरि॑क्षं वि॒श्वरू॑प आ॒विवे॑श ॥ 69b

तम॒कैर॑भ्यर्च॒न्ति व॒थ्सं । ब्रह्म॑ स॒न्तं ब्रह्म॑णा वर्द्धयन्तः ॥

ब्रह्म॑ दे॒वान॒जन॑यत् । ब्रह्म॑ वि॒श्वमि॑दं जगत् ॥

ब्रह्म॑णः क्ष॒त्रं निर्मि॑तं । ब्रह्म॑ ब्राह्म॒ण आ॒त्मना॑ ॥

अ॒न्तर॑स्मि॒न्निमे॑ लो॒काः । अ॒न्त वि॒श्वमि॑दं जगत् ।

ब्रह्मै॒व भू॒तानां॑ ज्येष्ठं । तेन॑ कोऽर्ह॒ति स्पर्द्धि॑तुं ॥ 70

ब्रह्मं॑ दे॒वा-स्त्रय॑स्त्रिंशत् । ब्रह्म॑न्नि॒न्द्र प्र॑जाप॒ती ।

ब्रह्म॑न् ह॒ विश्वा॑ भू॒तानि॑ । ना॒वीवा॑न्त स्स॒माहि॑ता ॥

च॒तस्र॑ आ॒शाः प्र॑चरन्त्व॒ग्नयः॑ । इ॒मन्नो॑ य॒ज्ञन्न॑यतु प्र॒जान॑न् ।

घृ॒तं पि॒न्वन्न॑ज॒रं सु॒वीरं॑ । ब्रह्म॑ स॒मिद् भ॑वत्याहु॒तीनां॑ ॥ 71

1.25 गो सूक्तं

TB 2.8.8.11 to TB 2.8.8.11 for Para 72

आ गा॒वो अ॒गम॑न्नु॒त भ॒द्र-म॑क्रन् । सी॒दन्तु॑ गो॒ष्ठे र॑णयन्त्वस्मे ॥
प्र॒जा॒वतीः॑ पु॒रुरू॒पा इ॒ह स्युः॑ । इन्द्रा॒य पूर्वी॑ रु॒षसो॑ दुहा॒नाः ।
इन्द्रो॑ यज्व॒ने पृ॑णते च शि॒क्षति॑ । उपे॒द्ददा॑ति न स्वं मु॒षाय॑ति ।
भूयो॑भूयो र॒यिमि॑दस्य व॒र्द्धय॑न् । अ॒भिन्ने॑ खि॒ल्ले नि॑दधाति दे॒वयुं॑ ।

न ता न॑श॒न्ति न ता अ॒र्वा ॥ 72

TB 2.8.8.12 for Para 73 to 74

गा॒वो भ॒गो गा॒व इन्द्रो॑ मे अ॒च्छात् । गा॒व स्सो॑मस्य प्रथ॒मस्य॑ भ॒क्षः ।
इ॒मा या गा॒व स्स॑ज॒नास॑ इन्द्रः । इ॒च्छामी॑-बृ॒दा मन॑सा चि॒दिन्द्रं॑ ॥
यू॒यं गा॒वो मे॑दयथा कृ॒शज्जि॑त् ।
अ॒श्ली॒लं चि॑त् कृ॒णु॒था सु॒प्रती॑कं ॥ 73

भ॒द्रं गृ॑हं कृ॒णु॒थ भ॒द्रवा॑चः । बृ॒हद् वो व॑य उ॒च्यते॑ स॒भासु॑ ।
प्र॒जा॒वती॑ स्सू॒यव॑सꣳ रि॒शन्तीः॑ ॥ शु॒द्धा अप॑ स्सुप्रपा॒णे पि॑बन्तीः ।
मा व॑ स्तेन ई॒शत॑ मा ऽघ॒शꣳसः॑ । परि॑ वो हे॒ती रु॒द्रस्य॑ वृ॒ज्यात् ।
उपे॒द-मु॑प॒पर्च॑नं । आ॒सु गो॑षूप॒पृच्य॑तां । उप॒र्षभ॑स्य रे॒तसि॑ ।
उपे॒न्द्र तव॑ वी॒र्ये ॥ 74 (24)

1.26 सूर्या चन्द्रमसा सूक्तं

TB 2.8.9.1 for Para 75 to 77

ता सूर्याचन्द्रमसा विश्वभृत्तमा महत् । तेजो वसुमद्-राजतो दिवि ।
सामात्माना चरत स्सामचारिणा । ययौर्व्रतं न ममे जातु देवयोः ।
उभावन्तौ परियात अम्या । दिवो न रश्मीः स्तनुतो व्यर्णवे ।
उभा भुवन्ती भुवना कविक्रतू । सूर्या न चन्द्रा चरतो हतामती ।
पती द्युमद् विश्वविदा उभा दिवः ।
सूर्या उभा चन्द्रमसा विचक्षणा ॥ 75

विश्ववारा वरिवोभा वरेण्या । ता नोऽवतं मतिमन्ता महिब्रता ।
विश्ववपरी प्रतरणा तरन्ता । सुवर्विदा दृशये भूरिरश्मी ।
सूर्या हि चन्द्रा वसु त्वेष दर्शता ।
मनस्विनोभा ऽनुचरतोनु सं दिवं ।
अस्य श्रवो नद्य स्सप्त बिभ्रति ।
द्यावाक्षामा पृथिवी दर्शतं वपुः ।
अस्मे सूर्याचन्द्रमसा-ऽभिचक्षे ।
श्रद्धे कमिन्द्र चरतो विचर्तुरं ॥ 76

पूर्वापरं चरतो माययैतौ । शिशू क्रीडन्तौ परियातो अद्ध्वरं ।
विश्वान्यन्यो भुवनाऽभिचष्टे ॥ ऋतूनन्यो विदधज्जायते पुनः ।

हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासां राजा ॥

यासां देवा विश्वेन मा चक्षुषा पश्यत ।

आपो भद्रा आदित्यश्यामि । 77

1.27 नासदासीय सूक्तं

TB 2.8.9.3 to TB 2.8.9.7 for Para 78 to 81

नासदासीन्नो सदासीत् तदानीं । नासीद्-रजो नो व्योमा परो यत् ।
कि-मावरीवः कुह कस्य शर्मन् ।
अंभः किमासीद्-गहनं गभीरं ॥ 78

न मृत्यु-रमृतं तर्हि न । रात्रिया अह आसीत् प्रकेतः ।
आनीदवातः स्वधया तदेकं ॥ तस्माद्भान्यन् न परः किं चनास ।
तम आसीत् तमसा गूढमग्रे प्रकेतं । सलिलं सर्व मा इदं ।
तुच्छे नाभवपिहितं यदासीत् । तमसः तन्महिना जायतैकं ॥
कामस्तदग्रे समवर्त्तताधि । मनसो रेतः प्रथमं यदासीत् ॥ 79

स॒ तो ब॒न्धु॒म॒स॒ति॒ नि॒र॒वि॒न्द॒न् । ह॒दि प्र॒ती॒ष्या॒ क॒व॒यो म॒नी॒षा ।
ति॒र॒श्ची॒नो वि॒त॒तो र॒श्मि॒-रे॒षां ।
अ॒धः स्वि॒दा॒सी(३) दु॒परि॒ स्वि॒दा॒सी(३)त् ।
रे॒तो॒धा आ॒सन् म॒हि॒मान् आ॒सन् ।
स्व॒धा अ॒व॒स्तात् प्र॒य॒तिः पर॒स्तात् ॥
को अ॒द्वा वे॒द क इ॒ह प्र वो॒चत् । कु॒त आ॒जा॒ता कु॒त इ॒यं वि॒सृ॒ष्टिः ।
अ॒र्वाग् दे॒वा अ॒स्य वि॒स॒र्ज॒नाय॑ ।
अ॒था को वे॒द य॒त आ॒ब॒भूव॑ ॥ 80

इ॒यं वि॒सृ॒ष्टिर् य॒त आ॒ब॒भूव॑ । य॒दि वा द॒धे य॒दि वा न॑ ।
यो अ॒स्याद्ध्य॑क्षः पर॒मे व्यो॑मन् । सो अ॒ङ्ग वे॒द य॒दि वा न वे॒द ।
कि॒ञ्च स्वि॒द्-व॒नं क उ॒ स वृ॒क्ष आ॒सीत् ।
य॒तो द्या॒वापृ॒थि॒वी नि॒ष्ट॒त॒क्षुः । म॒नी॒षि॒णो म॒न॒सा पृ॒च्छ॒ते॒दु तत् ।
य॒द॒ध्य॒ति॒ष्ठद् भु॒व॒ना॒नि धा॒र॒यन् । ब्र॒ह्म व॒नं ब्र॒ह्म स वृ॒क्ष आ॒सीत् ।
य॒तो द्या॒वापृ॒थि॒वी नि॒ष्ट॒त॒क्षुः ॥ म॒नी॒षि॒णो म॒न॒सा वि॒ब्र॒वी॒मि वः॑ ।
ब्र॒ह्मा॒ध्य॒ति॒ष्ठद् भु॒व॒ना॒नि धा॒र॒यन् । 81

1.28 भाग्य सूक्तं

TB 2.8.9.7 to TB 2.8.9.9 for Para 82 to 84

प्रा॒तर॒ग्निं प्रा॒तरिन्द्र॑ ॐ ह॒वामहे॑ । प्रा॒तर् मि॒त्राव॑रुणा प्रा॒तर॒श्विना॑ ॥
 प्रा॒तर् भ॒गं पू॒षणं॑ ब्र॒ह्मण॑स्पतिं । प्रा॒तस्सोम॑मु॒त रुद्र॑ ॐ हु॒वेम ॥
 प्रा॒तर्जितं॑ भ॒गमु॒ग्र ॐ हु॒वेम । वयं पु॒त्रमदि॑तेर्यो वि॒धर्त्ता ।
 आ॒द॒ध्रश्चि॒द्यं म॒न्यमा॑न-स्तु॒रश्चित् । रा॒जा चि॒द्यं भ॒गं भ॒क्षीत्या॑ह ॥ 82

भ॒ग प्र॒णैत॑र् भ॒ग स॒त्यरा॑धः । भ॒गेमां धि॒यमु॑दव द॒दन्नः॑ ।
 भ॒ग प्र णो॑ ज॒नय॑ गो॒भिर॒श्वैः ॥ भ॒ग प्र नृ॑भिर् नृ॒वन्त॑ स्स्याम ॥
 उ॒तेदा॑नीं भ॒गव॑न्त॒ स्स्याम॑ । उ॒त प्र॑पि॒त्व उ॒त म॑द्ध्ये अ॒ह्नां ॥
 उ॒तोदि॑ता म॒घव॑न्थ् सूर्य॑स्य । वयं दे॒वाना॑ ॐ सु॒मतौ॑ स्याम ॥
 भ॒ग ए॒व भ॒गवा॑ ॐ अ॒स्तु दे॒वाः । तेन॑ वयं भ॒गव॑न्त॒ स्स्याम॑ । 83

त॒न्त्वा भ॒ग सर्व॑ इज्जो॑हवीमि । स नो॑ भ॒ग पु॒र॒एता॑ भ॒वेह॑ ॥
 स॒म॒द॒ध्वरा॑योष॒सो न॑मन्त । द॒धि॒क्रा॒वे॒व शु॒चये॑ प॒दाय॑ ।
 अ॒र्वा॒ची॒नं व॑सु॒विदं॑ भ॒गन्नः॑ । रथ॑मिवा॒श्वा वा॒जिन॑ आ व॒हन्तु॑ ॥
 अ॒श्वाव॑तीर् गो॒मती॑र् न उ॒षासः॑ । वी॒र॒वती॑ स्स॒दमु॑च्छन्तु भ॒द्राः ।
 घृ॒तं दु॒हाना॑ वि॒श्वतः॑ प्र॒पी॒नाः ।
 यू॒यं पा॑त स्व॒स्तिभि॑ स्स॒दानः॑ ॥ 84 (25)

1.29 नक्षत्र सूक्तं(वाक्यं)

T.B.3.1.1.1 to T.B.3.1.3.3, for para 85 to 112

1.नक्षत्रं – कृत्तिका

देवता – अग्निः

अ॒ग्नि॒र्नः॑ पा॒तु कृ॑त्ति॒काः । नक्ष॑त्रं दे॒वमि॑न्द्रि॒यं । इ॒दमा॑सां वि॒चक्ष॑णं ।
ह॒वि॒रा॒सं जु॑होत॒न । यस्य॑ भा॒न्ति रश्म॑यो यस्य॑ के॒तवः॑ ।
यस्ये॒मा वि॒श्वा भु॑वनानि सर्वा॑ । स कृ॑त्ति॒काभि॑र॒भि स॒म्व॑सानः ।
अ॒ग्नि॒र्नो दे॒व स्सु॑वि॒ते द॑धातु ॥ 1

2. नक्षत्रं – रोहिणी

देवता – प्रजापतिः

प्र॒जा॒प॒ते रो॑हि॒णी वे॑तु॒ पत्नी॑ । वि॒श्वरू॑पा बृ॒हती॑ चि॒त्रभा॑नुः । 85
सा नो॑ य॒ज्ञस्य॑ सु॒वि॒ते द॑धातु । यथा॑ जी॒र्वेम॑ श॒रद॑ स्स॒वीराः॑ ।
रो॒हि॒णी दे॒व्युद॑गात् पु॒रस्ता॑त् । वि॒श्वा रू॒पाणि॑ प्र॒तिमो॑द॒माना॑ ।
प्र॒जा॒प॒ति॒ः ह॒विषा॑ वर्द्धय॒न्ती । प्रि॒या दे॒वाना॑-मु॒पया॑तु य॒ज्ञं ॥ 2

3.नक्षत्रं – मृगशीर्षः

देवता – सोमः

सो॒मो रा॒जा मृ॑गशी॒र्षेण॑ आ॒गन् । शि॒वं नक्ष॑त्रं प्रि॒यम॑स्य॒ धाम॑ ।
आ॒प्याय॑मानो बहु॒धा जने॑षु । रे॒तः प्र॒जां य॑ज॒माने॑ द॒धातु॑ । 86

यत्ते नक्षत्रं मृगशीर्षमस्ति । प्रियं राजन् प्रियतमं प्रियाणां ।
तस्मै ते सोम हविषा विधेम । शन्न एधि द्विपदे शंचतुष्पदे ॥ 3

4. नक्षत्रं – आर्द्रा

देवता – रुद्रः

आर्द्रया रुद्रः प्रथमान एति । श्रेष्ठो देवानां पतिरघ्नियानां ।
नक्षत्रमस्य हविषा विधेम । मा नः प्रजां रीरिषन् मोत वीरान् ।
हेती रुद्रस्य परि णो वृणक्तु । आर्द्रा नक्षत्रं जुषतां हविर्नः । 87
प्रमुञ्चमानौ दुरितानि विश्वा । अपाघशंस-न्नुदतामरातिं ॥ 4

5. नक्षत्रं – पुनर्वसु

देवता – अदितिः

पुनर्नो देव्यदितिः स्पृणोतु । पुनर्वसू नः पुनरेतां यज्ञं ।
पुनर्नो देवा अभियन्तु सर्वे । पुनः पुनर्वो हविषा यजामः ।
एवा न देव्यदिति-रनर्वा । विश्वस्य भर्त्री जगतः प्रतिष्ठा ।
पुनर्वसू हविषा वर्द्धयन्ती । प्रियं देवाना-मप्येतु पाथः ॥ 5 (88)

6. नक्षत्रं – पुष्यः

देवता – बृहस्पतिः

बृहस्पतिः प्रथमञ्जायमानः । तिष्यं नक्षत्रमभि संबभूव ।
श्रेष्ठो देवानां पृतनासु जिष्णुः । दिशो ऽनु सर्वा अभयन्नो अस्तु ।
तिष्यः पुरस्तादुत मद्ध्यतो नः । बृहस्पतिर् नः परिपातु पश्चात् ।
बाधेतां द्वेषो अभयं कृणुतां । सुवीर्यस्य पतयस्स्याम ॥ 6

7. नक्षत्रं – आश्रेषं

देवता – सर्पः

इ॒दं॑ स॒र्पेभ्यो॑ ह॒विर॑स्तु जुष्टं॑ । आ॒श्रेषा॑ ये॒षा-म॑नु॒यन्ति॑ चे॒तः॑ । 89
ये अ॒न्तरि॑क्षं पृ॒थि॒वीं क्षि॑यन्ति । ते न॒ स्स॒र्पासो॑ ह॒वमा॑गमिष्ठाः ।
ये रो॒चने॑ सू॒र्यस्या॑पि सर्पाः । ये दि॒वं दे॒वी-म॑नु सञ्च॑रन्ति ।
येषा॑मा॒श्रेषा॑ अ॒नु॒यन्ति॑ का॒मं॑ । तेभ्य॑ स्स॒र्पेभ्यो॑ म॒धुम॑ज्जुहोमि ॥ 7

8. नक्षत्रं – मघा

देवता – पितरः

उ॒प॒हू॒ताः पि॒तरो॑ ये म॒घासु॑ । म॒नोज॑वस स्सु॒कृतं॑ स्सु॒कृ॒त्याः॑ ।
ते नो॑ नक्ष॒त्रे ह॒वमा॑गमिष्ठाः । स्व॒धाभि॑र् य॒ज्ञं प्र॑यतं जुषन्तां । 90
ये अ॒ग्नि॒दग्धा॑ ये ऽन॒ग्नि॒दग्धाः॑ । ये ऽमु॑ल्लो॒कं पि॒तरः॑ क्षि॒यन्ति॑ ।
या॒ञ्च वि॒द्म या॑ञ् उ च न प्र॒वि॒द्म ।
म॒घासु॑ य॒ज्ञञ् सु॒कृतं॑ जुषन्तां ॥ 8

9. नक्षत्रं – पूर्वफल्गुनी

देवता – अर्यमा

ग॒वां प॑तिः फ॒ल्गु॒नीना॑-म॒सि त्वं॑ । तद॑र्यमन् वरुण मि॒त्र चा॑रु ।
तं त्वा॑ व॒यञ् स॑नि॒तारञ् स॑नीनां । जी॒वा जी॑वन्तमु॒प स॑म्वि॒शेम॑ ।
येने॑मा वि॒श्वा भु॑वनानि सज्जि॒ता ।
यस्य॑ दे॒वा अ॒नुसं॑य्यन्ति चे॒तः॑ । 91

अ॒र्य॒मा रा॒जाऽज॒र-स्तु॑वि॒ष्मान् ।
फ॒ल्गु॒नीना-मृ॒षभो॑ रो॒रवी॑ति ॥ 9

10. नक्षत्रं - उत्तर फल्गुनी

देवता - भगः

श्रेष्ठो॑ दे॒वानां॑ भ॒गवो॑ भ॒गासि॑ । तत्त्वा॑ वि॒दुः फ॒ल्गु॒नी-स्तस्य॑ वि॒त्तात् ।
अ॒स्मभ्यं॑ क्ष॒त्रम॒जर्-सु॒वीर्यं॑ । गो॒म-द॒श्व-व॒दुप॑सन्नु॒देह॑ ।
भ॒गो ह॑ दा॒ता भ॒ग इ॒त्प्रदा॑ता । भ॒गो दे॒वीः फ॒ल्गु॒नी-रा॒विवे॑श ।
भ॒गस्ये॑त्तं प्र॒स॒वं ग॒मेम॑ । यत्र॑ दे॒वै स्स॒ध॒मादं॑ म॒देम॑ । ॥ 10/ 92

11. नक्षत्रं - हस्तः

देवता - सविता

आ॒यातु॑ दे॒व स्स॒वि॒तोप॑यातु । हि॒र॒ण्यये॑न सु॒वृता॑ रथे॒न ।
व॒हन् ह॒स्त-सु॒भगं॑ वि॒द्वना॑प॒सं । प्र॒यच्छ॑न्तं प॒पु॒रिं पु॒ण्यम॑च्छ ।
ह॒स्तः प्र॒यच्छ॑त्वमृ॒तं व॑सी॒यः । दक्षि॑णे॒न प्र॒तिगृ॑भ्णीम॒ एन॑त् ।
दा॒तार-म॒द्य स॒विता॑ वि॒देय॑ । यो नो॑ ह॒स्ताय॑ प्र॒सुवा॑ति य॒ज्ञं ॥ 11

12. नक्षत्रं - चित्रा

देवता - त्वष्टा

त्व॒ष्टा नक्ष॑त्र-म॒भ्येति॑ चि॒त्रां । सु॒भ-स॑सं यु॒वति॑-रोच॑मानां । 93
नि॒वेश॑यन्न-मृ॒तान् म॒र्त्याश्च॑ । रू॒पाणि॑ पि॒शन् भु॑वनानि वि॒श्वा ।
तन्न॑स्त्व॒ष्टा तदु॑ चि॒त्रा वि॑च॒ष्टां । तन्नक्ष॑त्रं भू॒रिदा॑ अस्तु॒ मह्यं॑ ।
तन्नः॑ प्र॒जां वी॒रव॑ती-स॒नोतु॑ । गो॒भिर्नो॑ अ॒श्वै स्स॒मन॑क्तु य॒ज्ञं ॥ 12

13. नक्षत्रं – स्वाती

देवता – वायुः

वा॒युर् नक्ष॑त्र-म॒भ्येति॑ नि॒ष्ट्यां॑ । ति॒ग्मशृ॑ङ्गो वृष॒भो रो॑रु॒वाणः॑ ।
समी॑रयन् भुव॒ना मा॑तरि॒श्वा । अप॒ द्वेषा॑सि नुद॒ता-म॑रातीः । 94
तन्नो॑ वा॒यस्तदु॑ नि॒ष्ट्या श्रृ॑णोतु । तन्नक्ष॑त्रं भू॒रिदा॑ अस्तु॒ मह्यं॑ ।
तन्नो॑ दे॒वासो॒ अनु॑ जानन्तु॒ कामं॑ । यथा॑ तरे॒म दुरि॑तानि॒ विश्वा॑ ॥ 13

14. नक्षत्रं – विशाखा

देवता – इन्द्राग्नीः

दूर-म॒स्मच्छ॑त्रवो यन्तु॒ भी॒ताः । तदिन्द्रा॑ग्नी कृ॒णुतां॑ तद् वि॒शाखे॑ ।
तन्नो॑ दे॒वा अनु॑मदन्तु॒ यज्ञं॑ । पश्चा॑त् पु॒रस्ता॑दभय॒न्नो अस्तु॑ ।
नक्ष॑त्राणा-म॒धिप॑त्नी वि॒शाखे॑ । श्रेष्ठा॑विन्द्रा॒ग्नी भुव॑नस्य गो॒पौ । 95
विषू॑च॒ रश॑त्रू-नप॒बाध॑मानौ । अप॒क्षुध॑-नुद॒ताम॑रातिं । ॥ 14

15. पौर्णमासि

पूर्णा॑ पश्चा॒दुत॑ पूर्णा॑ पु॒रस्ता॑त् । उन्म॑द्ध्यतः पौर्ण॒मासी॑ जिगाय ।
तस्यां॑ दे॒वा अधि॑ सम्॒वस॑न्तः । उत्त॑मे नाक॒ इह॑ मादयन्तां ।
पृ॒थ्वी सु॑वर्चा॒ युव॑ति स्स॒जोषाः॑ । पौर्ण॒मास्यु॑दगा-च्छो॒भमा॑ना ।
आ॒प्याय॑यन्ती दुरि॒तानि॑ विश्वा ।
उरुं॑ दु॒हां यँज॑मानाय॒ यज्ञं॑ ॥ 15/96 (26)

16.नक्षत्रं – अनूराधा

देवता – मित्रः

ऋ॒द्ध्य॒ास्म॒ ह॒व्यैर् नम॑सोपसद्य । मि॒त्रं दे॒वं मि॒त्र॒धेय॑न्नो अस्तु ।
 अ॒नू॒रा॒धा॒न् ह॒विषा॑ व॒र्द्धय॑न्तः । श॒तं जी॑वेम श॒रद॑स्सवीराः ।
 चि॒त्रं नक्ष॑त्र-मुदगात् पु॒रस्ता॑त् । अ॒नू॒रा॒धा॒स इति॑ यद् वदन्ति ।
 तन्मि॒त्र ए॒ति प॒थिभि॑र् दे॒व्या॒नैः । हि॒र॒ण्य॒यैर् वि॒त॒तै-र॒न्तरि॑क्षे ॥ 16

17.नक्षत्रं – ज्येष्ठा

देवता – इन्द्रः

इ॒न्द्रो ज्ये॑ष्ठामनु नक्ष॑त्रमेति । यस्मि॑न् वृ॒त्रं वृ॑त्रतूर्ये त॒तार॑ । 97
 तस्मि॑न् वय-ममृ॑तं दुहा॒नाः । क्षु॒धन्त॑रेम दु॒रितिं॑ दु॒रिष्टिं॑ ।
 पु॒र॒न्द॒राय॑ वृष॒भाय॑ धृ॒ष्णावे॑ । अषा॒ढाय॑ स॒हमा॑नाय मी॒ढुषे॑ ।
 इ॒न्द्राय॑ ज्ये॒ष्ठा मधु॑मद् दुहा॒ना । उ॒रुं कृ॑णोतु यज॑मानाय लो॒कं ॥ 17

18.नक्षत्रं – मूलं

देवता – प्रजापतिः

मू॒लं प्र॒जां वी॑रवतीं वि॒देय॑ । प॒राच्ये॑तु निर्ऋ॒तिः प॒राचा॑ ।
 गो॒भिर् नक्ष॑त्रं प॒शुभि॑ स्सम॒क्तं । अ॒हर् भू॒याद् यज॑मानाय म॒ह्यं ॥ 98
 अ॒हर्नो॑ अद्य सु॒विते॑ दधातु । मू॒लं नक्ष॑त्रमिति यद् वदन्ति ।
 प॒राचीं वा॒चा निर्ऋ॑तिं नुदामि । शि॒वं प्र॒जायै॑ शि॒वम॑स्तु म॒ह्यं ॥ 18

19.नक्षत्रं – पूर्वाषाढा

देवता – आपः

या दि॒व्या आपः॑ प॒यसा॑ सं॒बभू॑वुः । या अ॒न्तरि॑क्ष उ॒त पा॒र्त्थि॒वीर्याः॑ ।
या॒साम॑षाढा अ॒नुय॑न्ति का॒मं ॥ ता न॑ आपः॑ श॒ऽस्यो॒ना भ॑वन्तु ।
याश्च॑ कू॒प्या याश्च॑ ना॒द्या स्स॑मु॒द्रियाः॑ ।
याश्च॑ वै॒शन्ती॑रुत प्रा॒सची॑र्याः । 99

या॒साम॑षाढा म॒धु भ॑क्षयन्ति । ता न॑ आपः॑ श॒ऽस्यो॒ना भ॑वन्तु ॥ 19

20.नक्षत्रं – उत्तराषाढा

देवता – विश्वेदेवाः

तन्नो॑ वि॒श्वे उप॑शृण्वन्तु दे॒वाः । तद॑षाढा अ॒भि स॑म्य॑न्तु य॒ज्ञं ।
तन्न॑क्षत्रं प्र॒थतां॑ प॒शुभ्यः॑ । कृ॒षिर् वृ॑ष्टिर् यज॑मानाय क॒ल्पतां॑ ।
शु॒भ्राः क॒न्या यु॒वतय॑ स्सु॒पेश॑सः । क॒र्मकृ॑त स्सु॒कृतो॑ वी॒र्या॑वतीः ।
वि॒श्वान् दे॒वान् ह॒विषा॑ वर्द्धय॑न्तीः ।
अ॒षाढाः का॒म मु॑पयान्तु य॒ज्ञं ॥ 20/100

21.नक्षत्रं – अभिजिद्

देवता – ब्रह्मा

यस्मिन्॑ ब्र॒ह्मा ऽभ्य॑जय॒थ् सर्व॑मेतत् । अमु॑ञ्च लो॒कमि॑दमू॒च सर्व॑ ।
तन्नो॑ नक्षत्र-म॒भिजि॑द् वि॒जित्य॑ । श्रि॒यं द॒धात्व॑हणीय॒मानं॑ ।

उ॒भौ लो॒कौ ब्र॒ह्म॒णा स॒ज्जि॒तेमौ॑ । तन्नो॑ नक्ष॒त्र-म॒भिजिद् वि॒चष्टां॑ ।
तस्मिन् व॒यं पृ॒तना॒ स्संज॑येम । तन्नो॑ दे॒वासो॒ अनु॑जानन्तु का॒मं ॥ 21

22. नक्षत्रं - श्रवणं

देवता - विष्णुः

शृ॒ण्वन्ति॑ श्रो॒णा-म॒मृत॑स्य गो॒पां ।
पु॒ण्याम॑स्या उप॒शृ॒णोमि॑ वा॒चं ॥ 101
म॒हीं दे॒वीं वि॒ष्णुप॑त्नी-म॒जूर्या॑ । प्र॒तीची॑-मे॒ना ह॒विषा॑ यजामः ।
त्रे॒धा वि॒ष्णु-रु॒रुगा॑यो वि॒चक्र॑मे । म॒हीं दि॒वं पृ॒थि॒वी-म॒न्तरि॑क्षं ।
तच्छ्रो॒णैति॑ श्रव॒ इच्छ॑माना ।
पु॒ण्यं॑ इ॒लोकं॑ य॒जमा॑नाय कृ॒ण्वती॑ ॥ 22

23. नक्षत्रं - श्रविष्ठा

देवता - वसवः

अ॒ष्टौ दे॒वा व॑सव॒ स्सोम्या॑सः ।
च॒तस्रो॑ दे॒वीर॑जराः श्रवि॒ष्ठाः ।
ते य॒ज्ञं पा॑न्तु रज॒सः प॑रस्तात् ।
स॒म्व॑त्सरी॒ण-म॒मृत॑स्व॒स्ति ॥ 102
य॒ज्ञं नः॑ पा॑न्तु व॒सवः॑ पु॒रस्ता॑त् । द॒क्षि॒णतो॑-ऽभि॒यन्तु॑ श्रवि॒ष्ठाः ।
पु॒ण्यन्न॑क्ष॒त्र-म॒भि स॒म्वि॑शाम । मा नो॑ अ॒राति॑-र॒घश॑सा॒गन् ॥ 23

24.नक्षत्रं - शतभिषक्

देवता - वरुणः

क्षत्रस्य राजा वरुणो ऽधिराजः । नक्षत्राणां शतभिषग् वसिष्ठः ।
तौ देवेभ्यः कृणुतो दीर्घमायुः । शतं सहस्रा भेषजानि धत्तः ।
यज्ञन्नो राजा वरुण उपयातु । तन्नो विश्वे अभि सम्यन्तु देवाः । 103
तन्नो नक्षत्रं शतभिषग् जुषाणं । दीर्घमायुः प्रतिरद् भेषजानि ॥ 24

25.नक्षत्रं - पूर्वप्रोष्ठपदा

देवता - अजयेकपादः

अज एकपा-दुदगात् पुरस्तात् । विश्वा भूतानि प्रतिमोदमानः ।
तस्य देवाः प्रसवं यन्ति सर्वे । प्रोष्ठपदासो अमृतस्य गोपाः ।
विभ्राजमान स्समिधान उग्रः । आऽन्तरिक्ष-मरुहदगं द्यां ।
तं सूर्यं देव-मज-मेकपादं ।
प्रोष्ठपदासो अनुयन्ति सर्वे ॥ 25 / 104

26.नक्षत्रं - उत्तरप्रोष्ठपदा

देवता - अहिर्बुध्नयः

अहिर्बुध्नयः प्रथमान एति । श्रेष्ठो देवानामुत मानुषाणां ।
तं ब्राह्मणा स्सोमपा स्सोम्यासः । प्रोष्ठपदासो अभि रक्षन्ति सर्वे ।
चत्वार एकमभि कर्म देवाः । प्रोष्ठपदास इति यान् वदन्ति ।
ते बुद्धनियं परिषद्यं स्तुवन्तः । अहिं रक्षन्ति नमसोपसद्य ॥ 26

27.नक्षत्रं – रेवती

देवता – पूषा

पू॒षा रे॒वत्य॑न्वेति॑ प॒न्थां॑ । पु॒ष्टि॒पती॑ प॒शुपा॑ वाज॑ब॒स्त्यौ । 105
 इ॒मानि॑ ह॒व्या प्र॑यता जुषाणा । सु॒गैर्नो॑ या॒नैरु॑पयातां य॒ज्ञं ।
 क्षु॒द्रान् प॒शून् र॑क्षतु रेवती नः । गा॒वो नो॑ अ॒श्वाँ अ॒न्वे॑तु पू॒षा ।
 अ॒न्नँ र॑क्षन्तौ बहु॒धा वि॑रूपं । वाजँ॑ स॒नुतां॑ य॒जमा॑नाय य॒ज्ञं ॥ 27

28 नक्षत्रं – अश्विनी

देवता – अश्विनी देवौ

तद॑श्विना-व॒श्वयु॑जोपयातां । शु॒भङ्ग॑मि॒ष्टौ सु॒यमे॑भिरश्वैः ।
 स्व॒न्नक्ष॑त्रँ ह॒विषा॑ यजन्तौ । म॒ध्वा संपृ॑क्तौ यजुषा स॒मक्तौ॑ । 106
 यौ दे॒वानां॑ भिष॒जौ ह॒व्यवा॑हौ । वि॒श्वस्य॑ दू॒ता-व॒मृत॑स्य गो॒पौ ।
 तौ नक्ष॑त्रं जुजुषा॒णोप॑यातां । न॒मोऽश्वि॑भ्यां कृ॒णुमो॑-ऽश्व॒युग्भ्यां॑ ॥ 28

29.नक्षत्रं – अपभरणी

देवता – यमः

अप॑ पा॒प्मानं॑ भ॒रणी॑र् भ॒रन्तु॑ । तद् य॒मो रा॒जा भ॑गवान् वि॒चष्टां॑ ।
 लो॒कस्य॑ रा॒जा म॒हतो॑ म॒हान् हि॑ । सु॒गन्नः॑ प॒न्थाम॑भयं कृ॒णोतु॑ ।
 यस्मिन्॑ नक्ष॒त्रे य॒म ए॒ति रा॒जा । यस्मि॑न्नेन-म॒भ्यषि॑ञ्चन्त दे॒वाः ।
 तद॑स्य चि॒त्रँ ह॒विषा॑ यजाम । अप॑ पा॒प्मानं॑ भ॒रणी॑र् भ॒रन्तु॑ ॥ 29

30. अमावासि

निवेशनी॑ यत्ते॑ दे॒वा अ॒दधुः॑ ।

31. चन्द्रमा

न॒वा न॒वा भ॒वति॑ जा॒यमानो॑ य॒मादि॒त्या अ॒शु-मा॒प्याय॑यन्ति ।

32. अहो रात्री

ये वि॒रूपे॑ स॒मन॑सा स॒म्व्य॑यन्ती । स॒मानं॑ त॒न्तुं परि॑ तात॒नाते॑ ।
वि॒भू प्र॒भू अ॒नुभू॑ वि॒श्वतो॑ हु॒वे । ते नो॑ नक्ष॒त्रे ह॒वमा॑गमेतं ।
व॒यं दे॒वी ब्र॒ह्मणा॑ स॒म्वि॑दानाः । सु॒रन्ना॑सो दे॒ववी॑तिं द॒धानाः॑ । 108
अ॒हो॒रा॒त्रे ह॒विषा॑ व॒र्द्धय॑न्तः । अ॒ति पा॒प्मान॑-म॒तिमु॑क्त्या गमेम ॥

33. उषा

प्र॒त्युव॑ दृ॒श्याय॑ती । व्यु॒च्छन्ती॑ दु॒हिता॑ दि॒वः ।
अ॒पो म॒ही वृ॑णुते चक्षु॒षा । त॒मो ज्यो॑तिष्कृ॒णोति॑ सू॒नरी॑ ।
उ॒दुस्त्रि॑या स्स॒चते॑ सू॒र्यः । स॒चा उ॒द्यन्न॑क्ष॒त्र-म॒र्चि॒मत् ।
त॒वेदु॑षो व्यु॒षि सू॒र्यस्य॑ च । सं भ॒क्तेन॑ गमेमहि ॥ 109

34. नक्षत्रः

तन्नो नक्षत्र-मर्चि॑मत् । भानु॑मत्तेज॑ उच्छर॑त् ।
उप॑ यज्ञमिहाग॑मत् । प्र नक्षत्रा॑य दे॒वाय॑ । इन्द्रा॑येन्दु॒ः हवामहे॑ ।
स न स्सवि॑ता सुव॑त् स॒निं । पु॒ष्टिदां॑ वी॒रव॑त्तमं ॥

35. सूर्यः

उ॒दु त्यं चि॒त्रं ॥

36. अदितिः

अ॒दि॒तिर्न॑ उरुष्यतु॒ मही॒मू षु॒ मा॒तरं॑ ॥

37. विष्णुः

इ॒दं वि॒ष्णु प्र॑तद्वि॒ष्णुः ॥

38. अग्निः

अ॒ग्निर् मूर्द्धा॑ भुवः॑ ॥

39. अनुमती

अनु॑ नो-ऽद्यानु॑मति-रन्विदनु॑मते॒ त्वं ॥

40. हव्यवाहः (अग्निः)

ह॒व्यवा॑ह॒ः स्वि॑ष्टं ॥

1.30 नक्षत्र उपहोम मन्त्राः

T.B.3.1.4.1 to T.B.3.1.5.15 for full item No.1.37

1. कृत्तिका

अ॒ग्नये॒ स्वाहा॑ कृ॒त्ति॒का॒भ्य॑ स्स्वाहा॑ ।
अ॒ंबायै॒ स्वाहा॑ दु॒लायै॒ स्वाहा॑ ।
नि॒तल्यै॒ स्वाहा॑ ऽभ्र॒यन्त्यै॒ स्वाहा॑ ।
मे॒घयन्त्यै॒ स्वाहा॑ व॒र्ष॒यन्त्यै॒ स्वाहा॑ ।
चु॒पु॒णी॒कायै॒ स्वाहा॑ ॥

2. रोहिणी

प्र॒जा॒प॒तये॒ स्वाहा॑ रो॒हि॒ण्यै॒ स्वाहा॑ ।
रो॒च॒मा॒नायै॒ स्वाहा॑ प्र॒जा॒भ्य॑ स्स्वाहा॑ ॥

3. मृगशीर्षः

सो॒माय॒ स्वाहा॑ मृ॒ग॒शी॒र्षाय॒ स्वाहा॑ ।
इ॒न्व॒का॒भ्य॑ स्स्वाहा॑ ष॒धी॒भ्य॑ स्स्वाहा॑ ।
रा॒ज्याय॒ स्वाहा॑-ऽभि॒जि॒त्यै॒ स्वाहा॑ ॥ 113

4. आर्द्रा

रु॒द्राय॑ स्वा॒हाऽऽर्द्रा॑यै॒ स्वाहा॑ ॥
पि॒न्व॒मा॒नायै॑ स्वा॒हा प॒शु॒भ्य॒ स्स्वाहा॑ ॥

5. पुनर्वसु

अ॒दि॒त्यै॑ स्वा॒हा पु॒नर्व॑सु॒भ्यां॑ ।
स्वा॒हा भू॒त्यै॑ स्वा॒हा प्र॒जा॒त्यै॑ स्वाहा॑ ॥

6. पुष्यः

बृ॒ह॒स्प॒तये॑ स्वा॒हा ति॒ष्या॑य॒ स्वाहा॑ । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒साय॑ स्वाहा॑ ॥

7. आश्रेषा

स॒र्पे॒भ्य॒ स्स्वाहा॑ ऽऽश्रे॒षा॒भ्य॒ स्स्वाहा॑ ।
द॒न्द॒शू॒के॒भ्य॒ स्स्वाहा॑ ॥

8. मघा

पि॒तृ॒भ्य॒ स्स्वाहा॑ म॒घा॒भ्यः॑ ।
स्वा॒हा ऽन॒घा॒भ्य॒ स्स्वाहा॑ ऽग॒दा॒भ्यः॑ ।
स्वा॒हा रु॒न्ध॒ती॒भ्य॒ स्स्वाहा॑ ॥ 114

9. पूर्व फल्गुनी

अ॒र्य॒म्णे॒ स्वा॒हा॒ फ॒ल्गु॒नी॒भ्या॒ स्वा॒हा॑ ।
प॒शु॒भ्य॒ स्स्वा॒हा॑ ॥

10. उत्तर फल्गुनी

भ॒गाय॑ स्वा॒हा॒ फ॒ल्गु॒नी॒भ्या॒ स्वा॒हा॑ ।
श्रै॒ष्ठ्या॒य॒ स्वा॒हा॑ ॥

11. हस्तः

स॒वि॒त्रे॒ स्वा॒हा॒ ह॒स्ता॒य॑ ।
स्वा॒हा॒ द॒द॒ते॒ स्वा॒हा॒ पृ॒ण॒ते॑ ।
स्वा॒हा॒ प्र॒य॒च्छ॒ते॒ स्वा॒हा॒ प्र॒ति॒गृ॒भ्ण॒ते॒ स्वा॒हा॑ ॥

12. चित्रा

त्व॒ष्ट्रे॒ स्वा॒हा॒ चि॒त्रा॒यै॒ स्वा॒हा॑ ।
चै॒त्रा॒य॒ स्वा॒हा॒ प्र॒जा॒यै॒ स्वा॒हा॑ ॥

13. स्वाति

वा॒य॒वे॒ स्वा॒हा॒ नि॒ष्ट्या॒यै॒ स्वा॒हा॑ ।
का॒म॒चा॒रा॒य॒ स्वा॒हा॒ ऽभि॒जि॒त्यै॒ स्वा॒हा॑ ॥

14. विशाखा

इन्द्रा॑ग्नि॒भ्या॒ स्वा॒हा॒ विशा॑खा॒भ्या॒ स्वा॒हा॒ ।
श्रैष्ठ्या॑य॒ स्वा॒हा॒ ऽभिजि॑त्यै॒ स्वा॒हा॒ ॥

15. पौर्णमासि

पौ॒र्ण॒मा॒स्यै॒ स्वा॒हा॒ का॒मा॒य॒ स्वा॒हा॒ ऽग॑त्यै॒ स्वा॒हा॒ ॥ 115 (29)

16. अनूराधा

मि॒त्रा॒य॒ स्वा॒हा॒-अ॒नू॒रा॒धे॒भ्य॒ स्स्वा॒हा॒ ।
मि॒त्र॒धे॒या॒य॒ स्वा॒हा॒ ऽभिजि॑त्यै॒ स्वा॒हा॒ ॥

17. ज्येष्ठा

इन्द्रा॑य॒ स्वा॒हा॒ ज्ये॒ष्ठायै॒ स्वा॒हा॒ ।
ज्यैष्ठ्या॑य॒ स्वा॒हा॒-ऽभिजि॑त्यै॒ स्वा॒हा॒ ॥

18. मूलं

प्र॒जा॒प॒तये॒ स्वा॒हा॒ मू॒ला॒य॒ स्वा॒हा॒ ।
प्र॒जा॒यै॒ स्वा॒हा॒ ॥

19. पूर्वाषाढा

अ॒द्भ्य॑ स्स्वा॒हा ऽषा॒ढाभ्य॑ स्स्वा॒हा ।
स॒मु॒द्राय॑ स्वा॒हा का॒माय॑ स्वा॒हा ।
अ॒भि॒जि॒त्यै॑ स्वा॒हा ॥

20. उत्तराषाढा

वि॒श्वेभ्यो॑ दे॒वेभ्य॑ स्स्वा॒हा ऽषा॒ढाभ्य॑ स्स्वा॒हा ।
अ॒न॒प॒ज॒य्याय॑ स्वा॒हा जि॒त्यै॑ स्वा॒हा ॥ 116

21. अभिजित्

ब्र॒ह्म॒णे॑ स्वा॒हा ऽभि॒जि॒ते॑ स्वा॒हा ।
ब्र॒ह्म॒लो॒काय॑ स्वा॒हा ऽभि॒जि॒त्यै॑ स्वा॒हा ॥

22. श्रवणं

वि॒ष्णवे॑ स्वा॒हा श्रो॒णायै॑ स्वा॒हा ।
श्लो॒काय॑ स्वा॒हा श्रु॒ताय॑ स्वा॒हा ॥

23. श्रविष्ठा

व॒सु॒भ्य॑ स्स्वा॒हा श्र॒वि॒ष्ठाभ्य॑ स्स्वा॒हा ।
अ॒ग्राय॑ स्वा॒हा प॒रीत्यै॑ स्वा॒हा ॥

24. शतभिषक्

वरु॑णाय॒ स्वाहा॑ शत॑भिष॒जे स्वाहा॑ ॥
भेष॑जेभ्य॒ स्स्वाहा॑ ॥

25. पूर्व प्रोष्ठपदा

अजा॑यैक॒पदे॑ स्वाहा॑ प्रोष्ठ॑पदेभ्य॒ स्स्वाहा॑ ॥ 117
तेज॑से स्वाहा॑ ब्रह्म॑वर्च॒साय॑ स्वाहा॑ ॥

26. उत्तर प्रोष्ठपदा

अह॑ये बु॒द्धि॑न्याय॒ स्वाहा॑ प्रोष्ठ॑पदेभ्य॒ स्स्वाहा॑ ॥
प्रति॑ष्ठायै॒ स्वाहा॑ ॥

27. रेवति

पू॒ष्णे स्वाहा॑ रेव॒त्यै स्वाहा॑ ॥
पशु॑भ्य॒ स्स्वाहा॑ ॥

28. अश्विनी

अश्वि॑भ्या॒ स्वाहा॑ ऽश्व॒युग्भ्या॑ स्वाहा॑ ॥
श्रो॒त्राय॑ स्वाहा॑ श्रु॒त्यै स्वाहा॑ ॥

29. अपभरणि

य॒माय॒ स्वा॒हा । ऽप॒भर॑णी॒भ्य॒ स्वा॒हा ॥
रा॒ज्याय॒ स्वा॒हा । ऽभि॒जित्यै॒ स्वा॒हा ॥

30. अमावासि

अ॒मा॒वा॒स्यायै॒ स्वा॒हा । का॒माय॒ स्वा॒हा । ऽग॒त्यै॒ स्वा॒हा ॥ 118 (30)

31. चन्द्रमा

च॒न्द्र॒म॒से॒ स्वा॒हा ॥ प्र॒ती॒दृ॒श्यायै॒ स्वा॒हा ॥
अ॒हो॒रा॒त्रे॒भ्य॒ स्वा॒हा-॥ ऽर्द्ध॒मा॒से॒भ्य॒ स्वा॒हा ॥
मा॒से॒भ्य॒ स्वा॒हा॒र्तु॒भ्य॒ स्वा॒हा ॥ सं॒वँ॒त्स॒राय॒ स्वा॒हा ॥

32. अहो रात्री

अ॒हे॒ स्वा॒हा । रा॒त्रि॒यै॒ स्वा॒हा ॥
अ॒ति॒मु॒क्त्यै॒ स्वा॒हा ॥

33. उषा

उ॒ष॒से॒ स्वा॒हा । व्यु॒ष्ट्यै॒ स्वा॒हा ॥
व्यू॒षु॒ष्यै॒ स्वा॒हा । व्यु॒च्छ॒न्त्यै॒ स्वा॒हा ॥
व्यू॒ष्टायै॒ स्वा॒हा ॥

34. नक्षत्रः

नक्ष॑त्राय॒ स्वा॒हो॑दे॒ष्यते॒ स्वा॒हा ॥ 119

उ॒द्यते॒ स्वा॒हो॑दि॒ताय॒ स्वा॒हा ॥ ह॒रसे॒ स्वा॒हा भ॒रसे॒ स्वा॒हा ॥

भ्रा॒जसे॒ स्वा॒हा ते॒जसे॒ स्वा॒हा ॥

तप॑से॒ स्वा॒हा ब्र॒ह्मव॑र्च॒साय॒ स्वा॒हा ॥

35. सूर्यः

सू॒र्याय॒ स्वा॒हा नक्ष॑त्रेभ्य॒ स्स्वा॒हा ॥

प्र॒ति॒ष्ठा॒यै स्वा॒हा ॥

36. अदितिः

अ॒दि॒त्यै स्वा॒हा प्र॒ति॒ष्ठा॒यै स्वा॒हा ॥

37. विष्णुः

वि॒ष्णा॒वे स्वा॒हा य॒ज्ञाय॒ स्वा॒हा ॥ प्र॒ति॒ष्ठा॒यै स्वा॒हा ॥ 120

दधिक्राव्णो अकारिषं

TS 7.4.19.4 for para 121

द॒धि॒क्रा॒व्णो॑ अ॒का॒रि॒षं॑ । जि॒ष्णो॒रश्व॑स्य वा॒जिनः॑ ।

सु॒रभि॑ नो॒ मु॒खा॒ क॒रत् प्र॒ ण॒ आ॒यू॒ष्णि॑ ता॒रि॒षत् ।

आ॒पो हि॒ ष्ठा॒ म॒यो॒भुव॑स्ता न ऊ॒र्जे॑ द॒धात॑न । म॒हे र॒णाय॑ चक्ष॒से ।

यो व॒ शि॒श॒व॒त॒मो॒ र॒स॒स्त॒स्य॑ भा॒ज॒य॒ते॒ह नः॑ ।

उ॒श॒ती॒रि॒व मा॑तरः । तस्मा॒ अ॒र॒ङ्ग॒मा॒म वो॒ यस्य॑ क्ष॒याय॑ जि॒न्व॒थ ।

आ॒पो ज॒न॒य॒था॒ च नः॑ ॥ 121 (32)

1.31 वरुण सूक्तं

(TS 1.5.11.3)

उदु॒त्त॒मं॑ वरु॒ण पा॒श-म॒स्मद॒वाध॒मं॑ वि॒मद्ध्य॑म॒ः श्र॒थाय॑ ।

अ॒था व॒यमा॑दि॒त्य व्र॒ते त॒वाना॑ग॒सो अ॒दि॒तये॑ स्याम ॥

(TS 1.2.8.1)

अ॒स्त॒भ्ना॒द्या-मृ॒षभो॑ अ॒न्तरि॑क्ष-म॒मिमी॑त व॒रिमा॑णं पृ॒थि॒व्या
आ॒ऽसी॑द॒द्विश्वा॑ भु॒वनानि॑ स॒म्राड् वि॒श्वेत्ता॑नि वरु॒णस्य॑ व्र॒तानि॑ ॥

(TS 3.4.11.6)

य॒त्किञ्चे॒दं वरु॒ण दै॒व्ये ज॒नेऽभि॑द्रो॒हं म॒नुष्या॑-श्च॒राम॑सि ।
अ॒चि॒त्ती॑ य॒त्तव॑ ध॒र्मा यु॒योपि॑म मा न॒ स्तस्मा॑दे॒नसो॑ दे॒व री॑रिषः ॥

(TS 3.4.11.6)

कि॒त॒वा॒सो यद्-रि॒रि॒पुर्न॑ दी॒वि यद्-वा॑ घा स॒त्य-मु॒तय॑न्न वि॒द्म ।
स॒र्वा ता॑ वि॒ष्य शि॒थिरे॑व दे॒वाथा॑ ते स्याम वरु॒ण प्रि॒यासः॑ ॥

(TS 1.5.11.3)

अ॒व॒ते॒हे॒डो वरु॒ण न॒मोभि॑रव॒ यज्ञे॑भि-री॒महे॑ ह॒विर्भिः॑ ।
क्ष॒य॒न्न-स्म॑भ्य-म॒सुर प्र॑चे॒तो रा॒ज॒न्नेना॑ऽसि शि॒श्रथः॑ कृ॒तानि॑ ॥

(T.S. 2.1.11.6)

त॒त्वा या॑मि ब्र॒ह्मणा॑ व॒न्द॒मान॑ स्त॒दाशा॑स्ते य॒ज॒मा॒नो ह॒विर्भिः॑ ।
अ॒हे॒ड॒मा॒नो वरु॒णेह॑ बो॒द्ध्यु॒रुश॑ऽस मा न॒ आयुः॑ प्र॒ मोषीः॑ ॥ 122 (33)

1.32 पवमान सूक्तं

TS 5.6.1.1

हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासुजातः कश्यपो यास्विन्द्रः ।
अग्निं या गर्भदधिरे विरूपास्ता न आपश्शः स्योना भवन्तु ॥
यासां राजा वरुणो याति मध्ये सत्यानृते अवपश्यन् जनानां ।
मधुश्चुतश्शुचयो याः पावकास्ता न आपश्शः स्योना भवन्तु ॥
यासां देवा दिवि कृण्वन्ति भक्षं या अन्तरिक्षे बहुधा भवन्ति ।
याः पृथिवीं पयसोन्दन्ति शुक्रास्ता न आपश्शः स्योना भवन्तु ॥
शिवेन मा चक्षुषा पश्यतापश्शिवया तनुवोपस्पृशत त्वचं मे ।
सर्वा अग्नीं रप्सुषदो हुवे वो मयि वर्चो
बलमोजो निधत्त ॥ 123 (34)

TB 1.4.8.1 (for item No. 124 to 129)

पवमानस्सुवर्जनः । पवित्रेण विचर्षणिः । यः पोता स पुनातु मा ।
पुनन्तु मा देवजनाः । पुनन्तु मनवो धिया । पुनन्तु विश्व आयवः ।
जातवेदः पवित्रवत् । पवित्रेण पुनाहि मा ।
शुक्रेण देव दीद्यत् । अग्ने क्रत्वा क्रतूँरनु ॥ 124

य॒त्ते॒ प॒वि॒त्र-म॒र्चि॒षि । अ॒ग्ने॒ वि॒त॒त-म॒न्त॒रा । ब्र॒ह्म॒ ते॒न पु॒नी॒महे॑ ।
 उ॒भा॒भ्यां॑ दे॒व स॒वि॒तः । प॒वि॒त्रे॒ण स॒वे॒न च॑ । इ॒दं ब्र॒ह्म पु॒नी॒महे॑ ।
 वै॒श्व॒दे॒वी पु॒न॒ती दे॒व्या॒गात् । य॒स्यै॒ ब॒ह्वी-स्त॒नु॒वो वी॒त॒पृ॒ष्ठाः ।
 त॒या म॒द॒न्त॒ स्स॒ध॒माद्यै॑षु । व॒य॒ꣳ स्या॒म प॒त॒यो॒र॒यी॒णां ॥ 125

वै॒श्व॒ान॒रो र॒श्मि॒भि॒र्मा पु॒ना॒तु । वा॒तः प्रा॒णे॒ने॒ षि॒रो म॒यो॒भूः ।
 द्या॒वापृ॒थि॒वी प॒य॒सा प॒यो॒भिः । ऋ॒ता॒व॒री य॒ज्ञि॒ये मा पु॒नी॒तां ।
 बृ॒ह॒द्भि॒ स्स॒वि॒त॒स्तृ॒भिः । व॒र्षि॒ष्ठैर् दे॒व म॒न्म॒भिः ।
 अ॒ग्ने दक्षैः॑ पु॒ना॒हि॒मा ।
 ये॒न दे॒वा अ॒पु॒न॒त । ये ना॒पो दि॒व्य॒ङ्क॒शः । ते॒न दि॒व्ये॒न ब्र॒ह्म॒णा ॥ 126

इ॒दं ब्र॒ह्म पु॒नी॒महे॑ । यः पा॒व॒मा॒नी-र॒द्ध॒येति॑ ।
 ऋ॒षि॒भि॒ स्सं॒भृ॒तꣳ र॒सं । स॒र्वꣳ स पू॒त॒म॒श्जा॒ति ।
 स्व॒दि॒तं मा॒त॒रि॒श्व॒ना । पा॒व॒मा॒नी॒र्यो अ॒द्ध॒येति॑ ।
 ऋ॒षि॒भि॒ स्सं॒भृ॒तꣳ र॒सं । त॒स्मै॒ सर॒स्व॒ती दु॒हे ।
 क्षी॒रꣳ स॒र्पि॒ र्म॒धू॒द॒कं । पा॒व॒मा॒नी॒ स्स्व॒स्त्य॒य॒नीः ॥ 127

सु॒दु॒घा॒हि॒ प॒य॒स्व॒तीः । ऋ॒षि॒भि॒ स्सं॑भृ॒तो र॒सः ।
ब्रा॒ह्म॒णेष्व॒मृत॑ हितं । पा॒व॒मा॒नीर् दि॒शन्तु॑ नः ।
इ॒मं लो॒कम॑थो अ॒मुं । का॒मा॒न्थ् स॒मर्द्ध्य॑न्तु नः ।
दे॒वीर्दे॒वैः स॒मा भृ॑ताः । पा॒व॒मा॒नी स्स्व॑स्त्य॒यनीः ।
सु॒दु॒घा॒हि घृ॑तश्चुतः । ऋ॒षि॒भि॒ स्सं॑भृ॒तो र॒सः ॥ 128

ब्रा॒ह्म॒णेष्व॒मृत॑ हितं । येन॑ दे॒वाः प॒वि॒त्रेण॑ ।
आ॒त्मानं॑ पु॒नते॑ सदा । तेन॑ स॒हस्र॑धा॒रेण॑ ।
पा॒व॒मा॒न्यः पु॒नन्तु॑ मा ।
प्रा॒जाप॑त्यं प॒वि॒त्रं ।
श॒तो॒द्याम॑ हिर॒ण्म॒यं । तेन॑ ब्र॒ह्म॒वि॒दो व॒यं ।
पू॒तं ब्र॒ह्म पु॒नीम॑हे । इन्द्र॑ स्सु॒नीती॑ स॒ह मा पु॒नातु॑ ।
सोम॑ स्स्व॒स्त्या व॒रुण॑ स्समी॒च्या ।
य॒मो रा॒जा प्र॑मृ॒णाभिः॑ पु॒नातु॑मा ।
जा॒तवे॑दा मो॒र्जय॑न्त्या पु॒नातु॑ ।
ओं भूर्भु॑वस्सु॒वः ॥ 129

TB 3.5.11.1

तच्छँ॑यो-रा॒वृणी॑महे । गा॒तुं यँ॑ज्ञाय । गा॒तु यँ॑ज्ञप॒तये ।
दै॒वीस्व॑स्तिर॒स्तुनः॑ । स्व॒स्तिर् मानु॑षेभ्यः । ऊ॒र्ध्वं जि॑गातु भेष॒जं ।
शान्नो॑ अस्तु द्वि॒पदे॑ ॥ 130 (36)

ओं शान्तिः॑ शान्तिः॑ शान्तिः॑ ॥

(उदकशान्ति समाप्तं)

1.33 नक्षत्र सूक्तं (नक्षत्र जप मन्त्रः)

1. नक्षत्रं – कृत्तिका

अ॒ग्नि॒र्नः॑ पा॒तु कृ॑त्ति॒काः । नक्ष॑त्रं दे॒वमिन्द्रि॑यं । इ॒दमा॑सां-वि॒चक्ष॑णं ।
ह॒वि॒रा॒सन् जु॑होत॒न । यस्य॑ भा॒न्ति रश्मि॑यो यस्य॑ के॒तवः॑ ।
यस्ये॒मा वि॒श्वा भु॑वनानि सर्वा । स कृ॑त्ति॒का भि॒रभि-स॒म् व॑सानः ।
अ॒ग्नि॒र्नो दे॒व स्सु॑वि॒ते द॑धातु ॥

अ॒ग्नये॑ स्वा॒हा कृ॑त्ति॒काभ्य॑ स्वा॒हा ॥

अ॒ंबा॒यै स्वा॒हा दु॒लायै॑ स्वा॒हा ॥

नि॒त॒न्यै स्वा॒हा ऽभ्र॑य॒न्त्यै स्वा॒हा ॥

मे॒घ॒य॒न्त्यै स्वा॒हा व॒र॒ष॒य॒न्त्यै स्वा॒हा ॥

चु॒पु॒णी॒कायै॑ स्वा॒हा ॥ 1

(कृत्तिका नक्षत्र देवतायै अग्नये नमः)

2. नक्षत्रं – रोहिणी

प्र॒जा॒प॒ते रो॒हि॒णी वे॒तु प॒त्नी ॥ वि॒श्वरू॑पा बृ॒हती॑ चि॒त्रभा॑नुः ।
सा नो॑ य॒ज्ञस्य॑ सु॒वि॒ते द॑धातु । यथा॑ जी॒वेम॑ श॒रद॑ स्स॒वीराः॑ ।
रो॒हि॒णी दे॒व्युद॑गात् पु॒रस्ता॑त् । वि॒श्वा रू॒पाणि॑ प्र॒तिमो॑द॒माना॑ ।

प्र॒जाप॑ति॒ꣳ ह॒विषा॑ वर्द्धयन्ती । प्रि॒या दे॒वाना॑-मुपयातु य॒ज्ञं ॥

प्र॒जाप॑तये स्वाहा रोहि॒ण्यै स्वाहा ॥

रोच॑मानायै स्वाहा प्र॒जाभ्य॑ स्वाहा ॥ 2

(रोहिणी नक्षत्र देवातायै प्रजापतये नमः)

3. नक्षत्रं – मृगशीर्षः

सोमो॑ राजा मृ॒गशी॑र्षेण आगन् । शि॒वं नक्ष॑त्रं प्रि॒यम॑स्य धाम ।

आ॒प्याय॑मानो बहु॒धा जने॑षु । रे॒तः प्र॒जां य॑जमाने दधातु ।

यत्ते॑ नक्षत्रं मृ॒गशी॑र्षमस्ति । प्रि॒यꣳ राज॑न् प्रि॒यत॑मं प्रि॒याणां ॥

तस्मै॑ ते सोम ह॒विषा॑ विधेम । शन्न॑ एधि द्वि॒पदे॑ शं चतु॒ष्पदे॑ ॥

सोमा॑य स्वाहा मृ॒गशी॑र्षाय स्वाहा ॥

इ॒न्वका॑भ्य स्स्वाहा॒षधी॑भ्य स्स्वाहा ॥

रा॒ज्याय॑ स्वाहा-ऽभि॒जित्यै॑ स्वाहा ॥ 3

(मृगशीर्ष नक्षत्र देवतायै सोमाय नमः)

4. नक्षत्रं – आर्द्रा

आ॒र्द्रया॑ रु॒द्रः प्र॑थमान एति । श्रेष्ठो॑ दे॒वानां॑ पतिर॒घ्निया॑नां ॥

नक्ष॑त्रमस्य ह॒विषा॑ विधेम । मा नः॑ प्र॒जाꣳ री॑रिषन् मोत वी॒रान् ।

हे॒ती रु॒द्रस्य॑ परि॒णो वृ॑णक्तु । आ॒र्द्रा नक्ष॑त्रं जुषताꣳ ह॒विर्नः॑ ।

प्र॒मु॒ञ्च॒मा॒नौ॑ दु॒रि॒ता॒नि॒ वि॒श्वा॑ ॥

अ॒पा॒घ॒श॒ऽस॒-॒नु॒द॒ता॒म॒रा॒तिं॑ ॥

रु॒द्राय॑ स्वा॒हाऽऽ॒र्द्रायै॑ स्वा॒हा ॥

पि॒न्व॒मा॒नायै॑ स्वा॒हा प॒शु॒भ्य॑ स्स्वा॒हा ॥ 4

(आर्द्रा नक्षत्र देवतायै रुद्राय नमः)

5.नक्षत्रं – पुनर्वसु

पु॒न॒र्नो॑ दे॒व्यदि॑तिः स्पृ॒णो॒तु । पु॒न॒र्व॒सू नः॑ पु॒न॒रे॒तां॑ य॒ज्ञं ।

पु॒न॒र्नो॑ दे॒वा अ॒भिय॑न्तु॒ सर्वे॑ ॥ पु॒नः॑ पु॒न॒र्वो॑ ह॒विषा॑ य॒जामः॑ ।

ए॒वा न॑ दे॒व्यदि॑तिर॒न॒र्वा । वि॒श्वस्य॑ भ॒र्त्री ज॑गतः प्र॒तिष्ठा॑ ।

पु॒न॒र्व॒सू ह॒विषा॑ वर्द्ध॒यन्ती॑ । प्रि॒यं दे॒वाना॑-म॒प्ये॒तु पा॒थः ॥

अ॒दि॒त्यै स्वा॒हा पु॒न॒र्व॒सुभ्यां॑ ।

स्वा॒हा भू॒त्यै स्वा॒हा प्र॒जा॒त्यै स्वा॒हा ॥ 5

(पुनर्वसु नक्षत्र देवतायै अदित्यै नमः)

6. नक्षत्रं – पुष्यः

बृहस्पतिः॑ प्रथम॑ञ्जायमानः॑ । तिष्यं॑ नक्षत्रम॒भि संब॑भूव ।
श्रेष्ठो॑ देवानां॑ पृतनासु जिष्णुः॑ । दिशो॑ ऽनु सर्वा॑ अभय॑न्नो अस्तु ।
तिष्यः॑ पुरस्तादु॒त मद्ध्य॑तो नः॑ । बृहस्पति॑र् नः॑ परिपातु पश्चात् ।
बाधेतां॑ द्वेषो॑ अभयं॑ कृणुतां ।

सुवीर्य॑स्य पतय॑स्स्याम ॥

बृहस्प॑तये स्वाहा॑ तिष्या॑य स्वाहा॑ ॥

ब्रह्मव॑र्चसाय॑ स्वाहा॑ ॥ 6 (पुष्य नक्षत्र देवतायै बृहस्पतये नमः)

7. नक्षत्रं – आश्लेषं

इदं॑ सर्पे॑भ्यो ह॒विरस्तु॑ जुष्टं॑ ॥ आश्लेषा॑ येषा॑ मनु॑यन्ति चेतः॑ ।
ये अन्तरि॑क्षं पृथि॒वीं क्षिय॑न्ति । ते न॑ स्सर्पा॒सो हव॑मागमि॒ष्ठाः ।
ये रोच॑ने सूर्यस्यापि॑ सर्पाः॑ । ये दि॒वं दे॒वी-मनु॑ सञ्चर॑न्ति ।
येषा॑माश्लेषा॑ अनु॑यन्ति कामं॑ ॥ तेभ्य॑ स्सर्पे॑भ्यो मधु॑मज्जुहोमि ॥

सर्पे॑भ्य स्वाहा॑ ऽऽश्लेषा॑भ्य स्वाहा॑ ॥

द॒न्दशू॑केभ्य॑ स्वाहा॑ ॥ 7

(आश्लेषा नक्षत्र देवतायै सर्पेभ्यो नमः)

8.नक्षत्रं – मघा

उप॑हू॒ताः पि॒तरो॑ ये म॒घासु॑ । मनो॑जवस स्सुकृ॑त स्सुकृ॒त्याः ।
ते नो॑ नक्ष॒त्रे हव॑मागमि॒ष्ठाः । स्व॒धाभि॑र् य॒ज्ञं प्र॑यतं जुष॒न्तां ।
ये अ॒ग्निद॑ग्धा येऽन॒ग्निद॑ग्धाः । ये ऽमु॑ल्लो॒कं पि॒तरः॑ क्षि॒यन्ति॑ ।
या॒श्च वि॒द्म या॒ उ च॑ न प्र॒विद्म ।
म॒घासु॑ य॒ज्ञं सु॑कृ॒तं जुष॑न्तां ॥

पि॒तृभ्य॑ स्स्वाहा॑ म॒घाभ्यः॑ ।

स्वाहा॑ ऽन॒घाभ्य॑ स्स्वाहा॑ ऽग॒दाभ्यः॑ ।

स्वाहा॑ रु॒न्ध॒तीभ्य॑ स्स्वाहा॑ ॥ 8

(मघा नक्षत्र देवतायै पितृभ्यो नमः)

9.नक्षत्रं – पूर्वफल्गुनी

गवां॑ पतिः॑ फल्गु॒नीना॑-मसि॒ त्वं । तद॑र्यमन् वरुण मि॒त्रं चा॒रु ।
तं त्वा॑ वयं॒ स॒नितारं॑ स॒नीनां॑ । जी॒वा जी॑वन्तमुप॒ सम्वि॑शेम ।
येने॒मा वि॒श्वा भु॑वनानि सज्जि॒ता । यस्य॑ दे॒वा अनु॑स॒य्यन्ति॑ चे॒तः ।
अ॒र्य॒मा रा॒जाऽज॒र-स्तु॑विष्मान् । फल्गु॒नीना॑-मृष॒भो रो॑रवीति ॥

अ॒र्य॒म्णे॒ स्वा॒हा॒ फ॒ल्गु॒नी॒भ्या॑ ७ स्वा॒हा॒ ।

प॒शु॒भ्य॒ स्स्वा॒हा॒ ॥ ९

(पूर्व॑फ॒ल्गु॒नी नक्ष॑त्र दे॒वता॑यै अ॒र्य॒म्णे नमः॑)

10.नक्षत्रं – उत्तर फ॒ल्गु॒नी

श्रे॒ष्ठो दे॒वानां॑ भ॒गवो॑ भ॒गासि॑ । तत्त्वा॑ वि॒दुः फ॒ल्गु॒नी-स्तस्य॑ वि॒त्तात् ।

अ॒स्मभ्यं॑ क्ष॒त्रम॒जर॑ सु॒वीर्यं॑ । गो॒म-द॒श्व-व॒दुप॑स॒न्नुदे॑ह ।

भ॒गो ह॑ दा॒ता भ॒ग इ॒त्प्रदा॑ता । भ॒गो दे॒वीः फ॒ल्गु॒नी-रा॒विवे॑श ।

भ॒गस्ये॑त्तं प्र॒सवं॑ ग॒मेम॑ । यत्र॑ दे॒वै स्स॒धमा॑दं म॒देम॑ ॥

भ॒गाय॑ स्वा॒हा॒ फ॒ल्गु॒नी॒भ्या॑ ७ स्वा॒हा॒ ।

श्रे॒ष्ठया॑य स्वा॒हा॒ ॥ 10(उत्तर॑फ॒ल्गु॒नी नक्ष॑त्र दे॒वता॑यै भ॒गाय॑ नमः॑)

11.नक्षत्रं – हस्तः

आ॒यातु॑ दे॒व स्स॒वितो॑ प॒यातु॑ । हि॒र॒ण्यये॑न सु॒वृता॑ रथे॒न ।

व॒हन् ह॒स्तं सु॒भगं॑ वि॒द्वना॑प॒सं । प्र॒यच्छ॑न्तं प॒पु॒रिं पु॒ण्यम॑च्छ ।

ह॒स्तः प्र॒यच्छ॑त्वमृ॒तं व॑सी॒यः । दक्षि॑णेन प्र॒तिगृ॑ष्णीम॒ एन॑त् ।

दा॒तार-म॒द्य स॒विता॑ वि॒देय॑ । यो नो॑ ह॒स्ताय॑ प्र॒सुवा॑ति य॒ज्ञं ॥

स॒वि॒त्रे॒ स्वा॒हा ह॒स्ताय॑ । स्वा॒हा द॒दते॑ स्वा॒हा पृ॒णते॑ ।
स्वा॒हा प्र॒यच्छ॑ते स्वा॒हा प्र॒तिगृ॑भ्णते स्वा॒हा ॥

(हस्त नक्षत्र देवतायै सवित्रे नमः) 11

12. नक्षत्रं – चित्रा

त्व॒ष्टा नक्ष॑त्र-म॒भ्येति॑ चि॒त्रां । सु॒भ॒ञ्स॑सं य॒वति॑ रोच॒मानां॑ ।
नि॒वेश॑यन्न-मृ॒तान् म॒र्त्याञ्च॑ । रू॒पाणि॑ पि॒ञ्शन् भु॑वनानि वि॒श्वा ।
तन्न॑स्त्व॒ष्टा तदु॑ चि॒त्रा वि॑च॒ष्टां । तन्नक्ष॑त्रं भूरि॒दा अस्तु॑ मह्यं ।
तन्नः॑ प्र॒जां वी॒रव॑तीञ् स॒नोतु॑ । गो॒भिर्नो॑ अ॒श्वैस्स॑म॒नक्तु॑ य॒ज्ञं ॥
त्व॒ष्ट्रे स्वा॒हा चि॒त्रायै॑ स्वा॒हा ।
चै॒त्राय॑ स्वा॒हा प्र॒जायै॑ स्वा॒हा ॥ 12

(चित्रा नक्षत्र देवतायै त्वष्ट्रे नमः)

13. नक्षत्रं – स्वाती

वा॒युर् नक्ष॑त्र-म॒भ्येति॑ नि॒ष्ट्यां॑ । ति॒ग्मशृ॑ङ्गो वृष॒भो रो॑रु॒वाणः॑ ।
स॒मी॒रय॑न् भु॒वना॑ मा॒तरि॑श्वा । अप॒ द्वेषा॑ञ् सि॒ नुद॑ता-म॒रातीः॑ ।
तन्नो॑ वा॒यस्तदु॑ नि॒ष्ट्या श्रृ॑णोतु । तन्नक्ष॑त्रं भूरि॒दा अस्तु॑ मह्यं ।
तन्नो॑ दे॒वासो॒ अनु॑ जा॒नन्तु॑ का॒मं । यथा॑ तरे॒म दु॑रि॒तानि॑ वि॒श्वा ॥

वा॒यवे॑ स्वा॒हा नि॒ष्ट्या॑यै॒ स्वाहा॑ ।

का॒मचा॑राय॒ स्वाहा॑ ऽभि॒जित्यै॑ स्वा॒हा ॥ 13

(स्वाती नक्षत्र देवतायै वायवे नमः)

14. नक्षत्रं – विशाखा

दू॒र-म॒स्मच्छ॑त्र॒वो य॑न्तु भी॒ताः । तदि॒न्द्रा॒ग्नी कृ॑णुतां तद् वि॒शाखे॑ ।

तन्नो॑ दे॒वा अ॒नुम॑दन्तु य॒ज्ञं । प॒श्चात् पु॒रस्ता॑दभयन्नो अस्तु ।

नक्ष॑त्राणा-मधि॒पत्नी॑ वि॒शाखे॑ । श्रे॒ष्ठावि॒न्द्रा॒ग्नी भु॑वनस्य गो॒पौ ।

विषू॑च॒ शत्रू॑-नप॒बाध॑मानौ । अप॒क्षुध॑-न्नुद॒ताम॑रातिं ॥

इ॒न्द्रा॒ग्निभ्या॑ स्वा॒हा वि॒शाखा॑भ्या॒ स्वाहा॑ ।

श्रै॒ष्ठ्या॑य॒ स्वाहा॑ ऽभि॒जित्यै॑ स्वा॒हा ॥ 14

(विशाखा नक्षत्र देवतायै इन्द्राग्निभ्यां नमः)

15. पौर्णमासि

पू॒र्णा प॒श्चादु॑त पू॒र्णा पु॒रस्ता॑त् । उ॒न्मद्ध्य॑तः पू॒र्णमा॑सी जि॒गाय॑ ।

तस्यां॑ दे॒वा अ॒धि स॒म्व॑सन्तः । उ॒त्तमे॑ नाक॒ इह॑ मा॒दय॑न्तां ।

पृ॒थ्वी सु॑वर्चा॒ युव॑ति स्स॒जोषाः॑ । पू॒र्णमा॑स्युदगा-च्छोभ॑माना ।

आ॒प्याय॑यन्ती दु॒रितानि॑ वि॒श्वा । उ॒रुं दु॒हां यँज॑मानाय य॒ज्ञं ॥

पौ॒र्ण॒मा॒स्यै॑ स्वा॒हा का॒मा॒य स्वा॒हा ग॒त्यै॑ स्वा॒हा ॥ 15

(पौर्ण्यमास्यै नमः)

16.नक्षत्रं – अनूराधा

ऋ॒द्ध्य॒ास्म॑ ह॒व्यैर् नम॑सोपसद्य । मि॒त्रं दे॒वं मि॒त्र॒धे॒य॒न्नो अ॑स्तु ।
अ॒नू॒रा॒धा॒न् ह॒विषा॑ वर्द्धयन्तः । श॒तं जी॒वेम॑ श॒रद॑ स्स॒वीराः॑ ।
चि॒त्रं नक्ष॑त्र-मुदगात् पु॒रस्ता॑त् । अ॒नू॒रा॒धा॒स इति॑ यद् वद॑न्ति ।
तन्मि॒त्र एति॑ प॒थिभि॑र् दे॒व्या॒नैः । हि॒र॒ण्य॒यैर् वि॒त॒तै-र॑न्तरिक्षे ॥

मि॒त्राय॑ स्वा॒हा-ऽनू॒रा॒धेभ्य॑ स्स्वा॒हा ।

मि॒त्र॒धे॒या॒य स्वा॒हाऽभि॑जित्यै स्वा॒हा ॥ 16

(अनूराधा नक्षत्र देवतायै मित्राय नमः)

17.नक्षत्रं – ज्येष्ठा

इन्द्रो॑ ज्ये॒ष्ठाम॒नु नक्ष॑त्रमेति । यस्मिन् वृ॒त्रं वृ॒त्रतू॑र्ये त॒तार॑ ।
तस्मिन् वय॑-ममृतं दुहा॒नाः । क्षु॒धन्त॑रेम॒ दुरि॑तिं दुरि॒ष्टिं ।
पु॒र॒न्द॒राय॑ वृष॒भाय॑ धृ॒ष्णावे॑ । अ॒षाढा॑य स॒हमा॑नाय मी॒ढुषे॑ ।
इन्द्रा॑य ज्ये॒ष्ठा मधु॑मद् दुहा॒ना । उ॒रुं कृ॑णोतु॒ यज॑मानाय लो॒कं ॥

इन्द्राय स्वाहा ॥ ज्येष्ठायै स्वाहा ॥

ज्यैष्ठ्याय स्वाहा-ऽभिजित्यै स्वाहा ॥

(ज्येष्ठा नक्षत्र देवतायै इन्द्राय नमः) 17

18.नक्षत्रं – मूलं

मूलं प्रजां वीरवतीं विदेय । पराच्येतु निर्ऋतिः पराचा ।
गोभिर् नक्षत्रं पशुभि स्समक्तं । अहर् भूयाद् यजमानाय मह्यं ।
अहर्नो अद्य सुविते दधातु । मूलं नक्षत्रमिति यद् वदन्ति ।
पराचीं वाचा निर्ऋतिं नुदामि । शिवं प्रजायै शिवमस्तु मह्यं ॥
प्रजापतये स्वाहा मूलाय स्वाहा ॥ प्रजायै स्वाहा ॥

(मूला नक्षत्र देवतायै प्रजापतये नमः) 18

19.नक्षत्रं – पूर्वाषाढा

या दिव्या आपः पयसा संबभूवुः । या अन्तरिक्ष उत पार्थिवीर्याः ।
यासामषाढा अनुयन्ति कामं । ता न आपः शऽस्योना भवन्तु ।
याश्च कूप्या याश्च नाद्या स्समुद्रियाः । याश्च वैशन्तीरुत प्रासचीर्याः ।
यासामषाढा मधु भक्षयन्ति । ता न आपः शऽस्योना भवन्तु ॥
अद्भ्य स्वाहा षाढाभ्य स्वाहा ॥

समुद्राय स्वाहा कामाय स्वाहा ।

अभिजित्यै स्वाहा ॥ 19

(पूर्वाषाढा नक्षत्र देवतायै अद्भ्यो नमः)

20.नक्षत्रं – उत्तराषाढा

तन्नो विश्वे उपशृण्वन्तु देवाः । तदषाढा अभि सम्यन्तु यज्ञं ।
तन्नक्षत्रं प्रथतां पशुभ्यः । कृषिर् वृष्टिर् यजमानाय कल्पतां ।
शुभ्राः कन्या युवतयस्सुपेशसः । कर्मकृतस्सुकृतो वीर्यावतीः ।
विश्वान् देवान् हविषा वर्द्धयन्तीः ।

अषाढाः काममुपयान्तु यज्ञं ॥

विश्वेभ्यो देवेभ्यस्स्वाहा षाढाभ्यस्स्वाहा ।

अनपजय्याय स्वाहा जित्यै स्वाहा ॥ 20

(उत्तराषाढा नक्षत्र देवतायै विश्वेभ्यो देवेभ्यो नमः)

21.नक्षत्रं – अभिजिद्

यस्मिन् ब्रह्मा ऽभ्यजयत् सर्वमेतत् । अमुञ्च लोकमिदमू च सर्वं ।
तन्नो नक्षत्र-मभिजिद् विजित्य । श्रियं दधात्वहणीयमानं ।
उभौ लोकौ ब्रह्मणा सञ्जितेमौ । तन्नो नक्षत्र-मभिजिद् विचष्टां ।

तस्मिन् वयं पृतना स्संजयेम ।
 तन्नो देवासो अनुजानन्तु कामं ॥
 ब्रह्मणे स्वाहा ऽभिजिते स्वाहा ॥
 ब्रह्मलोकाय स्वाहा ऽभिजित्यै स्वाहा ॥ 21

(अभिजित् नक्षत्र देवतायै ब्रह्मणे नमः)

22.नक्षत्रं – श्रवणं

शृण्वन्ति श्रोणा-ममृतस्य गोपां । पुण्यामस्या उपशृणोमि वाचं ।
 महीं देवीं विष्णुपत्नी-मजूर्या । प्रतीचीमेना हविषा यजामः ।
 त्रेधा विष्णु-रुरुगायो विचक्रमे । महीं दिवं पृथिवी-मन्तरिक्षं ।
 तच्छ्रोणैति श्रव इच्छमाना ।
 पुण्यं इलोकं यजमानाय कृण्वती ॥
 विष्णवे स्वाहा श्रोणायै स्वाहा । इलोकाय स्वाहा श्रुताय स्वाहा ॥
 // 22 (श्रवण नक्षत्र देवतायै विष्णवे नमः)

23.नक्षत्रं – श्रविष्ठा

अष्टौ देवा वसव स्सोम्यासः । चतस्रो देवीरजराः श्रविष्ठाः ।
 ते यज्ञं पान्तु रजसः परस्तात् । सम्वत्सरीण-ममृतं स्वस्ति ।
 यज्ञं नः पान्तु वसवः पुरस्तात् । दक्षिणतो-ऽभियन्तु श्रविष्ठाः ।

पु॒ण्य॒न॒क्ष॒त्र॒म॒भि॒ स॒म्वि॑शाम ।

मा नो अ॒रा॒ति-र॒घ॒श॒सा॒ग॒न् ॥

वसु॑भ्य॒ स्वाहा॑ श्रवि॑ष्ठाभ्य॒ स्वाहा॑ ॥

अ॒ग्रा॒य॒ स्वाहा॑ प॒री॒त्यै॒ स्वाहा॑ ॥ 23

(श्रविष्ठा नक्षत्र देवतायै वसुभ्यो नमः)

24.नक्षत्रं - शतभिषक्

क्ष॒त्र॒स्य॒ रा॒जा वरु॑णो ऽधि॒राजः॑ । नक्ष॑त्राणां॒ श॒त॒भि॒ष॒ग् वसि॑ष्ठः ।

तौ दे॒वेभ्यः॑ कृ॒णु॒तो दी॒र्घ॒मायुः॑ । श॒त॒ सह॑स्रा भेष॒जानि॑ ध॒त्तः ।

य॒ज्ञ॒न्नो रा॒जा वरु॑ण॒ उप॒यातु॑ । तन्नो॒ विश्वे॑ अ॒भि स॒म्य॑न्तु दे॒वाः ।

तन्नो नक्ष॑त्रं॒ श॒त॒भि॒ष॒ग् जुषा॑णं । दी॒र्घ॒मायुः॑ प्र॒ति॒र॒द् भेष॑जानि ॥

वरु॑णाय॒ स्वाहा॑ श॒त॒भि॒ष॒जे॒ स्वाहा॑ ॥

भेष॑जेभ्य॒ स्वाहा॑ ॥ 24

(शतभिषक् नक्षत्र देवतायै वरुणाय नमः)

25.नक्षत्रं - पूर्वप्रोष्ठपदा

अ॒ज ए॒क॒पा॒दु॒द॒गात् पु॒र॒स्तात्॑ । वि॒श्वा भू॒तानि॑ प्र॒ति॒मो॒द॒मा॒नः॑ ।

तस्य॑ दे॒वाः प्र॒स॒वं य॑न्ति॒ सर्वे॑ । प्रो॒ष्ठ॒प॒दा॒सो अ॒मृ॒तस्य॑ गो॒पाः ।

विभ्राजमान॑ स्समिधान॑ उग्रः । आ॒न्तरिक्ष॑-मरुहद॑गं द्यां ।
तं॑ सूर्य॑ देव-मज-मेकपादं । प्रोष्ठपदा॑सो अनुयन्ति॑ सर्वे ॥
अजायै॑कपदे॑ स्वाहा॑ प्रोष्ठपदे॑भ्य स्स्वाहा॑ ।
तेज॑से स्वाहा॑ ब्रह्मवर्च॑साय स्वाहा॑ ॥ 25

(पूर्वप्रोष्ठपदा नक्षत्र देवतायै अजाय एकपदे नमः)

26.नक्षत्रं – उत्तरप्रोष्ठपदा

अहि॑ बु॒द्धि॒धन॑यः प्रथ॑मान एति । श्रेष्ठो॑ दे॒वाना॑मु॒त मा॑नु॒षाणां॑ ।
तं ब्रा॒ह्म॒णा स्सो॑मपा स्सो॒म्यासः॑ । प्रोष्ठपदा॑सो अ॒भि र॑क्षन्ति॑ सर्वे ॥
चत्वार॑ एक॒मभि॑ कर्म॒ देवाः॑ । प्रोष्ठपदा॑स इति॒ यान् व॑दन्ति ।
ते बु॒द्धि॒नियं॑ परिषद्य॑ स्तुवन्तः॑ । अहि॑ रक्षन्ति॑ नम॒सोप॑सद्य ॥
अह॑ये बु॒द्धि॒नया॑य स्वाहा॑ प्रोष्ठपदे॑भ्य स्स्वाहा॑ ।
प्रति॑ष्ठायै॒ स्वाहा॑ ॥ 26

(उत्तरप्रोष्ठपदा नक्षत्र देवतायै अहये बुद्धिनियाय नमः)

27.नक्षत्रं – रेवती

पू॒षा रे॒वत्य॑न्वेति॒ पन्थां॑ । पु॒ष्टि॒पती॑ प॒शुपा॑ वाज॒बस्त्यौ॑ ।
इ॒मानि॑ ह॒व्या प्र॑यता जुषाणा । सु॒गैर्नो॑ या॒नैरु॑पयातां य॒ज्ञं ।
क्षु॒द्रान् प॒शून् र॑क्षतु रेवती नः । गा॒वो नो॑ अश्वा॒न् अ॒न्वेतु॑ पू॒षा ।

अ॒न्न॒ꣳ र॒क्ष॒न्तौ॑ ब॒हु॒धा वि॒रू॒पं ।
वा॒ज॒ꣳ स॒नु॒तां य॑ज॒मा॒नाय॑ य॒ज्ञं ॥
पू॒ष्णे॑ स्वा॒हा रे॒वत्यै॑ स्वा॒हा ॥
प॒शु॒भ्य॒ स्स्वा॒हा ॥ 27

(रेवती नक्षत्र देवतायै पूष्णे नमः)

28 नक्षत्रं – अश्विनी

तद॒श्वि॒ना-व॒श्व॒यु॒जो॒प॒या॒तां । शु॒भ॒ङ्ग॒मि॒ष्टौ सु॒य॒मे॒भि॒र॒श्वैः॑ ॥
स्व॒न्नक्ष॑त्रꣳ ह॒वि॒षा य॑ज॒न्तौ । म॒ध्वा संपृ॑क्तौ य॒जु॒षा स॒म॒क्तौ ।
यौ दे॒वा॒नां भि॒ष॒जौ ह॒व्य॒वा॒हौ । वि॒श्व॒स्य॑ दू॒ता-व॒मृत॑स्य गो॒पौ ।
तौ नक्ष॑त्रं-जु॒जु॒षा॒णो॒प॒या॒तां । न॒मोऽश्वि॑भ्यां कृ॒णु॒मो-ऽश्व॒यु॒ग्भ्यां॑ ॥
अ॒श्वि॒भ्याꣳ स्वा॒हा ऽश्व॒यु॒ग्भ्याꣳ स्वा॒हा ।
श्रो॒त्राय॑ स्वा॒हा श्रु॒त्यै स्वा॒हा ॥ 28

(अश्विनी नक्षत्र देवतायै अश्विभ्यां नमः)

29. नक्षत्रं – अपभरणी

अप॑ पा॒प्मानं॑ भ॒रणी॑र् भ॒रन्तु॑ । तद् य॒मो रा॒जा भ॒गवान्॑ वि॒चष्टां॑ ।
लो॒कस्य॑ रा॒जा म॒हतो॑ म॒हान् हि॑ । सु॒गन्तः॑ प॒न्थाम॑भयं कृ॒णोतु॑ ।
यस्मिन्॑ नक्ष॒त्रे य॒म ए॒ति रा॒जा ॥ यस्मिन्ने॒न-म॑भ्य॒षिञ्च॑न्त दे॒वाः ।
तद॑स्य चि॒त्रं ह॒विषा॑ य॒जाम॑ । अप॑ पा॒प्मानं॑ भ॒रणी॑र् भ॒रन्तु॑ ॥

य॒माय॑ स्वा॒हा ऽप॑भ॒रणी॑भ्य॒ स्वाहा॑ ॥

रा॒ज्याय॑ स्वा॒हा ऽभि॑जि॒त्यै स्वा॒हा ॥ 29

(अपभरणी नक्षत्र देवतायै यमाय नमः)

30. अमावासि

नि॒वेश॑नी स॒ङ्गम॑नी व॒सूनां॑ वि॒श्वा रू॒पाणि॑ व॒सू॒न्यावे॑शय॒न्ती ।
स॒हस्र॑पोष॒ सु॒भगा॑ र॒राणा॑ सा न आ॒गन् वर्च॑सा स॒म्वि॑दाना ।
य॒त्ते दे॒वा अ॒दधु॑र् भा॒गधे॒य-म॑मा॒वास्ये॑ स॒म्वस॑न्तो म॒हित्वा॑ ।
सा नो॑ य॒ज्ञं पि॒पृहि॑ वि॒श्ववा॑रे र॒यिन्नो॑ धेहि सु॒भगे॑ सु॒वीरं॑ ॥

अ॒मा॒वा॒स्यायै॑ स्वा॒हा का॒माय॑ स्वा॒हा ऽग॑त्यै स्वा॒हा ॥ 30

(अमावास्यै नमः)

31. चन्द्रमा

नवो॑ नवो॑ भवति॑ जाय॑मानोऽ॒ह्नां॑ के॒तुरु॑षसा॑-मेत्य॒ग्रे ।
भा॒गं दे॒वेभ्यो॑ वि द॑धात्यायन् प्रचन्द्र॑मास्तिरति दी॒र्घमा॑युः ।
यमा॑दित्या अ॒शुमा॑प्याययन्ति यम॑क्षित-म॑क्षितयः पिब॑न्ति ।
तेन॑ नो राजा वरु॑णो बृह॑स्पति रा॒प्याय॑यन्तु भुव॑नस्य गो॒पाः ॥
चन्द्र॑मसे॒ स्वाहा॑ प्रती॒दृश्या॑यै॒ स्वाहा॑ ।
अ॒होरा॑त्रेभ्य॒ स्स्वाहा॑-ऽर्द्ध॑मासेभ्य॒ स्स्वाहा॑ ।
मा॒सेभ्य॒ स्स्वाह॑र्तुभ्य॒ स्स्वाहा॑ । सं॒वँ॒त्सरा॑य॒ स्वाहा॑ ॥ 31

(चन्द्रमसे नमः)

32. अहो रात्री

ये वि॒रूपे॑ सम॑नसा॒ समँ॑व्ययन्ती । सम॑ानं तन्तुं॑ परि ता॒तना॑तै ।
वि॒भू प्र॒भू अनु॑भू वि॒श्वतो॑ हुवे । ते नो॑ नक्ष॒त्रे ह॒वमा॑गमेतं ।
वयं॑ दे॒वी ब्र॒ह्मणा॑ समँ॑विदानाः । सु॒रन्ना॑सो दे॒ववी॑तिं द॒धानाः॑ ।
अ॒होरा॑त्रे ह॒विषा॑ वर्द्ध॑यन्तः । अति॑ पा॒प्मान॑-मति॑मुक्त्या गमेम ॥
अ॒हे स्वाहा॑ रा॒त्रियै॑ स्वाहा॑ ।
अति॑मुक्त्यै॒ स्वाहा॑ ॥ 32 (अहो रात्राभ्यां नमः)

33. उषा

प्र॒त्यु॒व दृ॒श्या॒यती॑ । व्यु॒च्छन्ती॑ दुहि॒ता दि॒वः ।
अ॒पो म॒ही वृ॒णु॒ते चक्षु॑षा । त॒मो ज्यो॒तिष्कृ॑णोति॒ सून॑री ॥
उ॒दु॒स्त्रि॒यास्स॒च॒ते सूर्यः॑ । स॒चा उ॒द्यन्न॑क्ष॒त्र म॒र्चि॒मत् ।
त॒वे॒दु॒षो व्यु॑षि सूर्य॒स्य च॑ । सं॒भ॒क्ते॒न ग॒मे॒महि॑ ॥
उ॒ष॒से स्वा॒हा व्यु॑ष्ट्यै स्वा॒हा ॥
व्यू॒षुष्यै॑ स्वा॒हा व्यु॑च्छन्त्यै स्वा॒हा ॥
व्यू॒ष्टायै॑ स्वा॒हा ॥ 33

(उषसे नमः)

34. नक्षत्रः

तन्नो॑ नक्ष॒त्र-म॒र्चि॒मत् । भानु॑म॒त्तेज॑ उ॒च्छर॑त् ।
उ॒प य॒ज्ञमि॒हाग॑मत् । प्र नक्ष॒त्राय॑ दे॒वाय॑ । इन्द्रा॑येन्दु॒ः ह॒वाम॑हे ।
स न॑ स्स॒विता॑ सु॒वथ् स॒निं । पु॒ष्टि॒दां वी॑र॒वत्त॑मं ॥
नक्ष॑त्राय स्वा॒हो दे॒ष्यते॑ स्वा॒हा ॥ उ॒द्यते॑ स्वा॒हो-दि॒ताय॑ स्वा॒हा ॥
ह॒र॒से स्वा॒हा भ॒र॒से स्वा॒हा ॥ भ्राज॑से स्वा॒हा तेज॑से स्वा॒हा ॥
त॒प॒से स्वा॒हा ब्र॒ह्मव॑र्च॒साय॑ स्वा॒हा ॥ 34

(नक्षत्राय नमः)

35. सूर्यः

उ॒दु॒ त्यं जा॒तवे॑दसं दे॒वं व॑हन्ति के॒तवः॑ । दृ॒शे वि॒श्वाय॑ सूर्य॑ ॥
चि॒त्रं दे॒वाना॑-मु॒दगा॑दनी॒कं चक्षु॑र् मि॒त्रस्य॑ वरु॒णस्या॑ग्नेः ।
आ॒ऽप्रा द्या॒वापृ॑थि॒वी अ॒न्तरि॑क्षं सूर्य॑ आ॒त्मा ज॑गत स्त॒स्थुष॑श्च ॥
सूर्या॑य स्वा॒हा नक्ष॑त्रेभ्य॒ स्वाहा॑ ॥
प्रति॑ष्ठायै स्वा॒हा ॥ 35

(सूर्याय नमः)

36. अदितिः

अ॒दि॒तिर्न उ॑रुष्य-त्व॒दि॒तिः श॑र्म यच्छतु । अ॒दि॒तिः पा॒त्वह॑सः ।
म॒हीमू॒षु मा॒तरं॑ सु॒व्रता॑ना-मृ॒तस्य॑ पत्नी म॒वसे॑ हु॒वेम॑ ।
तु॒वि॒क्षत्रा॑-म॒जर॑न्ती-मु॒रूची॑ सु॒शर्मा॑ण-म॒दि॒तिं सु॒प्रणी॑तिं ॥
अ॒दि॒त्यै स्वा॒हा प्रति॑ष्ठायै स्वा॒हा ॥ 36

(अदित्यै नमः)

37. विष्णुः

इ॒दं वि॒ष्णु॒र् वि च॑क्रमे त्रे॒धा नि द॑धे प॒दं । समू॑ढमस्य पा॒ञ् सुरे॑ ।
प्र॒तद्वि॒ष्णुः स्त॑वते वी॒र्या॑य । मृ॒गो न भी॑मः कु॒चरो गि॑रिष्ठाः ।
यस्यो॑रुषु त्रिषु वि॒क्रम॑णेषु । अधि॑क्षियन्ति भुव॒नानि॑ वि॒श्वा ॥
वि॒ष्णवे॑ स्वाहा य॒ज्ञाय॑ स्वाहा ।
प्र॒तिष्ठा॑यै स्वाहा ॥ 37 (विष्णवे नमः)

38. अग्निः

अ॒ग्नि॒र् मूर्द्धा॑ दि॒वः क॒कुत्प॑तिः पृ॒थि॒व्या अ॒यं ।
अपा॑ञ् रेता॑सि जि॒न्वति॑ ।
भु॒वो य॒ज्ञस्य॑ रज॒सश्च ने॒ता यत्रा॑ नि॒युद्धिः॑ सच॒से शि॒वाभिः॑ ।
दि॒वि मूर्द्धा॑नं दधि॒षे सुव॑र्षां जि॒ह्वा॒मग्ने॑ च॒कृषे॑ ह॒व्यवा॑हं ॥
(अ॒ग्नये॑ नमः) 38

39. अनुमती

अनु॑ नो ऽद्या॒नुम॑तिर्य॒ज्ञं दे॒वेषु॑ म॒न्यतां॑ ।
अ॒ग्निश्च॑ ह॒व्यवा॑हनो भव॒तां दा॑शुषे म॒यः ।
अ॒न्विद॑नुमते त्वं म॒न्यासै॑ शं च नः कृ॒धि ।
क्र॒त्वे द॑क्षाय नो हि॒नु प्र ण॑ आयू॑षि ता॒रिषः॑ ॥ (अ॒नुम॑त्यै नमः) 39

40. हव्यवाहः (अग्निः)

हव्यवा॑हम॒भि-मा॒तिषा॑हं॑ । रक्षो॑हणं॒ पृ॒तना॑सु जि॒ष्णुं ।
ज्यो॑तिष्मन्तं॒ दी॒द्यतं॑ पु॒रन्धिं॑ । अ॒ग्निः॑ स्वि॒ष्टकृ॑त-माहु॒वेम॑ ।
स्वि॑ष्ट-म॒ग्ने अ॒भित॑त् पृ॒णाहि॑ । वि॒श्वा दे॒व पृ॒तना॑ अ॒भिष्य॑ ।
उ॒रुन्नः॑ पन्थां॑ प्रदि॒शन् वि॒भाहि॑ ।
ज्यो॑तिष्मद्धे॒ह्य ज॒रन्न॑ आयुः॑ ॥ (अ॒ग्नये॑ नमः) 40

नक्षत्रदेवताभ्यो नमः

ओं शान्तिः॑ शान्तिः॑ शान्तिः॑
